

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Lucie Gottfriedová

Maringotky z pohledu stavebního zákona

Diplomová práce

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Maringotky z pohledu stavebního zákona*“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 21. března 2018

.....
Lucie Gottfriedová

Toto místo bych ráda využila k poděkování vedoucí mé diplomové práce JUDr. Veronice Tomoszkové, Ph.D. za pomoc při výběru tématu, odborné vedení a čas, který mně a mé práci obětovala, dále Správě chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví za poskytnuté materiály, a to jmenovitě Mgr. Petru Zifčákovi ze stavební agendy, který mi pomohl „osvětlit neosvětlitelné.“ Největší slova díky pak náleží mým rodičům za jejich oporu, podporu a důvěru po celou dobu studia.

Obsah

Obsah	4
Seznam použitých zkratk.....	6
Úvod.....	7
1 Vymezení základních pojmů	10
1.1 Stavba	10
1.2 Výrobek plnicí funkci stavby.....	12
1.3 Právní posouzení termínu maringotka.....	15
1.3.1 Maringotka jako vozidlo	16
1.3.2 Maringotka jako stavba.....	18
2 Umístění výrobků plnicích funkci stavby.....	21
2.1 Výrobky plnicí funkci stavby nevyžadující ohlášení	21
2.2 Územní posouzení.....	21
2.3 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 StavZ.....	22
2.3.1 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. a) StavZ.....	23
2.3.2 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. b) StavZ	23
2.3.3 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. c) StavZ.....	24
2.3.4 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. d) StavZ	25
2.3.5 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. e) StavZ.....	25
3 Řízení o odstranění maringotky	26
3.1 Provedení místního šetření	26
3.2 Nařízení odstranění stavby	27
3.3 Dodatečné povolení stavby.....	30
4 Chráněná krajinná oblast	32
4.1 Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví	32
4.2 Stavební a jiná nedovolená činnost v chráněné krajinné oblasti	33
4.2.1 Rozpor maringotek s ochranou přírody v chráněné krajinné oblasti?	34

4.2.2 Stanoviska ke stavební a jiné činnosti v CHKO	38
5 Umisťování maringotek na území CHKO	42
5.1 Kauza Moravičany	42
5.1.1 Dílčí závěr	46
5.2 Kauza Chylice	47
5.2.1 Dílčí závěr	49
Závěr	50
Seznam použitých zdrojů	53
Abstrakt	58
Abstract	58
Klíčová slova	59
Key words	59
Seznam příloh	60
Příloha č. 1	61
Příloha č. 2	62
Příloha č. 3	63

Seznam použitých zkratek

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.
CHKO	Chráněná krajinná oblast.
NSS	Nejvyšší správní soud ČR.
Správní řád	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
Starý stavební zákon	Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 127/2005 Sb., účinném ke dni 30. června 2006.
StavZ	Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.
Vodní zákon	Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 501/2006 Sb.	Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví	Vyhláška ministerstva životního prostředí České republiky, č. 464/1990 Sb., o zřízení chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon o podmínkách provozu	Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění a o odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.
ZOPK	Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Úvod

Stále častěji se do hledáčku médií dostává problematika zvláštních obytných a pojízdných objektů – maringotek.¹ A stále častěji se z různých informačních zdrojů doslýcháme, že dosud nikdo nevyřešil, zda jde v daném případě o stavbu, nebo o vozidlo. Není neobvyklé, že jsou tyto objekty vybaveny pergolami na betonových základech, v častých případech nechybí ani napojení na studnu, maringotky nezřídka kdy mívají taktéž verandu. Všechny tyto prvky by se daly vnímat jako znaky, kterými může být opatřena stavba samotná.

Umisťování různých mobilních objektů se uskutečňuje zejména na území chráněné krajinné oblasti (dále jen „CHKO“). Samotná CHKO je jednou ze šesti kategorií zvláště chráněných území. Za ta lze vyhlásit velmi významná nebo jedinečná území z přírodovědeckého či estetického aspektu, přitom se stanoví podmínky na jejich ochranu (§ 14 odst. 1, 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“). Významnými budou zpravidla vnímány lokality s biologickou rozmanitostí, a to na úrovni druhů, populací a společenstev.²

Na území CHKO, kde je prioritním zájmem ochrana ohrožených druhů živočichů a rostlin, se množí počet případů budování objektů bez pevných základů mimo chatové oblasti a zahrádkářské osady. V takových případech by se mohlo jednat o záměrné obcházení zákona. Nabízí se domněnka, že zřízení maringotky v CHKO k zjevně rekreačním účelům, kde je zakázáno chataření, je zřízením stavby „na černo.“ Proto je mým cílem v práci podrobněji zkoumat maringotky umisťované v CHKO. Chtěla bych se dotknout problematiky v úvahu připadajícího rozporu maringotek s ochranou CHKO.

Cílem diplomové práce bude dosáhnout uceleného zpracování problematiky umisťování maringotek na území CHKO, jakož i zodpovědět výzkumnou otázku: „Jedná se v případě maringotek o vozidla, nebo je za určitých okolností můžeme podřadit pod pojem „výrobek plnící funkci stavby“ podle § 2 odst. 3 StavZ a nařídít jejich odstranění?“ V práci bych se chtěla držet hypotézy, že maringotka, která je pevně spojená se zemí, je stavbou.

¹ HÁNYŠ, Rostislav. *Úřad odmítl dodatečně povolit maringotky, které v CHKO obchází zákon* [online]. iREGIONY, 12. ledna 2017 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na <

http://regiony.impuls.cz/maringotky-postavene-nacerno-v-chko-litovelske-pomoravi-urad-je-odmitl-povolit-gdy-olomoucky-kraj.aspx?c=A170112_123612_imp-olomoucky_kov >; nebo iVysílání. *Maringotky musí pryč z CHKO* [online]. © Česká televize, 1996 – 2017 [cit. 1. února 2017]. Dostupné na <
<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/216411000100413/obsah/464976-maringotky-musi-pryc-z-chko> >.

² STLOUKAL, Petr. Kategorie zvláště chráněných území. In MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 133 (§ 14).

Na poli odborné veřejnosti se zvolenému tématu dostalo žalostně malé pozornosti, práci s odbornými publikacemi a časopiseckými články hodnotím tak veskrze negativně. Byla jsem nucena vycházet z monografií, zabývajících se obecnými pojmy stavebního zákona. Uznávám, že určité východisko představovaly rozsudky správních soudů, především Nejvyššího správního soudu ČR (dále jen „NSS“). Ocenila jsem, že v poslední době se začala objevovat nová judikatura, což dokládá, že se soudy s tematikou pojízdných objektů musejí vypořádat stále častěji s tím, že další přibývající soudní rozhodnutí se dají očekávat.

Základním zdrojem diplomové práce, ze kterého budu vycházet, bude tak zejména aktuální znění právních předpisů, předně zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „StavZ“), a komentovaná literatura, vztahující se k této i ostatním normám. Jako kazuistika poslouží materiály, které byly poskytnuty Správou CHKO Litovelské Pomoraví. Dne 7. 3. 2017 jsem navštívila správu CHKO přímo na jejich pracovišti v Olomouci a z poznatků zde získaných v práci také čerpám.

Diplomová práce se kromě obligatorního úvodu a závěru skládá z celkově pěti kapitol. Jednotlivé kapitoly se dále pro lepší přehlednost člení vždy na několik podkapitol. V první kapitole se zaměřuji na vymezení základních pojmů dle lege lata jako jsou stavba a výrobek plnicí funkce stavby, přičemž interpretací právních předpisů a s využitím analogie dospěji k právnímu posouzení termínu maríngotka, u níž se nabízí, že by mohla být stavbou anebo vozidlem. Druhá kapitola na to navazuje, zabývá se územním posouzením výrobku plnicího funkce stavby, konkrétně tomu, že tyto výrobky nevyžadují ohlášení, jakož i posouzením záměru podle ustanovení § 90 StavZ. Třetí kapitola bude věnována podmínkám nařízení odstranění stavby a jejímu následnému povolení.

Kapitola čtvrtá v pořadí se zabývá chráněným krajinným územím, jeho vymezením, a zejména tomu, které činnosti jsou na území přírodního parku povoleny, které jsou přímo zakázány, a k nimž se vyžaduje povolení, souhlas a jiné stanovisko orgánu ochrany přírody. Tímto orgánem je ve většině případů Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK ČR“), když účinností zákona č. 250/2014 Sb. zanikly správy CHKO jako orgány ochrany přírody vykonávající státní správu podle ZOPK, zůstaly ale ve struktuře regionálních pracovišť AOPK ČR.³ Péči o CHKO Litovelské Pomoraví zajišťuje AOPK ČR

³ STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 381 (§ 75).

prostřednictvím regionálního pracoviště Olomoucko, oddělení správy CHKO.⁴⁵ Závěr této kapitoly bude věnován jakémusi doporučení pro vlastníky maringotek, a to konkrétně, jaká stanoviska je třeba si vyžádat, aby umístění objektu do chráněného území proběhlo v souladu se zákonem.

Jelikož je mým cílem věnovat se výstavbě v chráněných územích, jako modelový příklad mi poslouží CHKO Litovelské Pomoraví. Tato oblast je mi blízká, neboť jsem se nedaleko narodila, v Horce nad Moravou jsem absolvovala povinnou školní docházku, a v její blízkosti mám dodnes trvalé bydliště.

Poslední kapitola, ve které bych ráda využila zejména metodu analytickou, se věnuje dvěma kauzám, případu rozmístění maringotek v katastrálním území Moravičany, kde budu vycházet ze záznamu z ústního jednání a ze sdělení městského úřadu Mohelnice.

V lokalitě Moravičany došlo k umístění dvanácti sporných objektů, v čemž Správa CHKO Litovelské Pomoraví spatřuje rozpor zejména s územním plánem obce. Podle jejich názoru jde o stavby, což spadá pod kompetenci stavebního úřadu, a samotným jádrem problému není ani tak ochrana přírody, jako hlavně nakládání s volnou nezastavěnou krajinou. Nejedná se totiž o potvrzené lokality k tomu určené, jakými jsou kupříkladu obce nebo města. Pakliže by tyto plochy byly zakotveny v územním plánu, v takovém případě správa plně respektuje tento územní plán a podílí se na jeho tvorbě. Dalším případem bude umístění maringotek v kauze Chylice - Ostrožská Nová Ves, zde budou jako hlavní zdroj využita soudní rozhodnutí.

Diplomová práce vychází z právního stavu ke dni 31. 12. 2017.

⁴ Správa CHKO Litovelské Pomoraví [online]. AOPK ČR, 2017 [cit. 15. listopadu 2017]. Dostupné na < <http://litovelskepomoravi.ochranaprirody.cz/> >.

⁵ Ačkoli správy CHKO zanikly jako orgány ochrany přírody vykonávající státní správu podle ZOPK a kompetenci správ CHKO převzala AOKP ČR, zůstala Správa CHKO Litovelské Pomoraví součástí organizační struktury AOKP ČR. Jelikož jsem navštívila zástupce AOPK ČR, regionální pracoviště Olomoucko, oddělení Správa CHKO Litovelské Pomoraví, pokud budu pracovat s poznatky zde získanými, budu v práci operovat i s pojmem „správa CHKO.“

1 Vymezení základních pojmů

Stěžejním pojmem této diplomové práce je termín „maringotka.“ O tomto pojmu se zmiňuje vyhláška Českého báňského úřadu č. 75/2002 Sb.⁶ v ustanovení § 5 odstavce 2 písm. f), které pojednává o zařazení elektrických zařízení, podléhajících provádění revizí a kontrol, do skupin. Maringotky spolu s obytnými, zdravotnickými, přenosovými vozy a pojízdnými dílnami na základě tohoto ustanovení spadají do elektrických zařízení skupiny A1,⁷ což jsou elektrická zařízení v pojízdných a převozných prostředcích.⁸ Ve stavebním zákoně však nenajdeme její jedinou legální definici. Proto považuji za nutné objasnit si nejprve pojmy, které by k jejímu vymezení mohly dopomoci, a to pojmy „stavba“ a „výrobek plnící funkci stavby.“

1.1 Stavba

Stavba je na základě teorie neurčitým právním pojmem technického obsahu.⁹ Dle § 2 odst. 3 StavZ se „stavbou rozumí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání.“ Je tak nerozhodné, zda k vybudování stavby bude využito dřevo, cihla nebo jiný stavební materiál, musí však být naplněny požadavky na stavby dle § 156 StavZ.

Pro stavbu na základě tohoto ustanovení StavZ mohou být použity jen materiály, výrobky a konstrukce, které svými vlastnostmi z hlediska způsobilosti stavby pro navržený účel garantují, „že stavba při správném provedení a běžné údržbě po dobu předpokládané existence splní požadavky na mechanickou odolnost a stabilitu, požární bezpečnost, hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí, bezpečnost při udržování a užívání stavby včetně bezbariérového užívání, ochranu proti hluku a na úsporu energie a ochranu tepla.“

V odstavci 4 ustanovení § 2 StavZ se vymezení termínu stavba rozvíjí v tom ohledu, že pakliže se používá tento pojem, rozumí se jím dle okolností i část stavby nebo změna dokončené stavby. Změnou dokončené stavby je tak „nástavba, kterou se stavba zvyšuje, přístavba, kterou se stavba půdorysně rozšiřuje a která je vzájemně provozně propojena

⁶ Vyhláška Českého báňského úřadu č. 75/2002 Sb., o bezpečnosti provozu elektrických technických zařízení používaných při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Dle § 5 odst. 1 se elektrické zařízení třídy A pro účely této vyhlášky zařazuje podle míry ohrožení bezpečnosti práce a provozu sestupně do skupin A1, A2, A3 a A4 s tím, že vyšší číslo skupiny představuje menší míru rizika.

⁸ Ustanovení § 5 odst. 2 písm. f) vyhlášky Českého báňského úřadu č. 75/2002 Sb., o bezpečnosti provozu elektrických technických zařízení používaných při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ STAŠA, Josef. Stavba. In HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1090.

s dosavadní stavbou a stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby; za stavební úpravu se považuje též zateplení pláště stavby“ (§ 2 odst. 5 StavZ).

Pro následující kapitolu je důležité vymezit si prostor, kde stavba vzniká. Místem vzniku stavby se rozumí tzv. staveniště, na němž se provádí stavba nebo udržovací práce, a které zahrnuje stavební pozemek nebo jeho část anebo část stavby (§ 3 odst. 3 StavZ).

V zákoně č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 127/2005 Sb., účinném ke dni 30. června 2006 (dále jen „starý stavební zákon“) byla podle § 139b za stavbu považována „*veškerá stavební díla bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, účel a dobu trvání.*“ Srovnáním tohoto vymezení s charakteristikou dle StavZ je zřejmé, že novelou stavebního zákona došlo k rozšíření významu toho, co pod pojem „stavba“ může spadat. StavZ vnímání pojmu rozšířil o způsob vzniku stavby. Ta by tak měla vznikat stavební nebo montážní technologií s tím, že se nově nepřihlíží k použitým materiálům, konstrukcím a stavebním výrobkům.

Dle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové¹⁰ nejde o legální definici, nýbrž o pouhé nastínění toho, co je stavbou, neboť „*nelze dovodit nic jiného než to, že jde-li již o stavbu, je nerozhodné, z jakého je materiálu, jak důkladně je provedena, k jakému účelu má sloužit, resp. zda z časového hlediska se jedná o stavbu provizorní nebo trvalou. Pro vymezení pojmu „stavba“ je též nerozhodný způsob jejího spojení se zemí ve smyslu dělení věcí na movité a na nemovitosti podle občanského zákoníku.*“¹¹ Tento rozsudek se vztahuje ke starému stavebnímu zákonu a je otázkou, zda rozšířením definice došlo k dostatečnému vymezení pojmu stavba. Přikláním se k názoru, že se tak vskutku stalo, protože navzdory tomu, že se v případě stavby nadále jedná o veškerá stavební díla, jsou stavbou pouze ta, která vznikají stavební nebo montážní technologií, ostatní skutečnosti nejsou rozhodující.¹²

Samotná maringotka by mohla být dočasnou stavbou, přičemž starý stavební zákon zakotvil v § 139b, že stavby mohou být trvalé a dočasné, u kterých bude předem omezena doba trvání. Shodně vymezuje dočasné stavby dosud platný StavZ v ustanovení § 2 odst. 3,

¹⁰ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. června 2001, sp. zn. 31 Ca 241/2000.

¹¹ Tamtéž.

¹² KÝVALOVÁ, Miroslava. Stavba. In MACHAČKOVÁ, Jana (ed). *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 18 (§ 2).

který nadto uvádí, že dobu trvání u dočasné stavby předem omezí stavební úřad. Doba trvání u dočasné stavby je pak obsažena ve stavebním povolení.¹³

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 501/2006 Sb.“) rozlišuje dále bytový dům a rodinný dům jako stavby pro bydlení, stavbu pro rodinnou rekreaci a stavby ubytovacího zařízení. Do poslední jmenované kategorie se zařazuje hotel, motel, penzion a ostatní ubytovací zařízení jako jsou koleje, kempy, skupiny chat nebo bungalovů.¹⁴ V této kategorizaci je možné nalézt hlavní funkce, které stavby obvykle mají splňovat, či chceme-li účely, pro něž bývají budovány. Jsou jimi funkce bydlení (trvalého rodinného), rekreace a ubytování (přechodného) spolu se službami s tím spojenými.

Dle výčtu Ing. Miroslavy Kývalové v komentáři ke StavZ se podle účelu „*může jednat o stavbu pro bydlení, rekreaci, skladování, obchod, chov zvířat nebo též stavbu pro rozvod vody, přenos a distribuci energií a tepla nebo též o stavbu pro dopravu silniční, leteckou nebo na dráze.*“¹⁵ StavZ dále rozlišuje stavbu pro reklamu, tj. taková, která slouží reklamním účelům.¹⁶ Pro určení toho, zda je stavební dílo stavbou, však účel jeho užívání není jediným rozhodujícím hlediskem.¹⁷ Ovšem skutečnost, že daný objekt plní účel, ke kterému je užívána stavba, může být impulsem k učinění závěru, že se jedná o výrobek plnící funkci stavby.

1.2 Výrobek plnící funkci stavby

Specifický termín „výrobek plnící funkci stavby“ se objevuje v § 2 odst. 3 StavZ, dle něhož se za stavbu rovněž považuje „*výrobek plnící funkci stavby.*“ Jedná se o novou kategorii, kterou lze odlišit od zařízení, terénních úprav i staveb.¹⁸ Respektive skupina výrobků plnících funkci stavby existovala i před zavedením tohoto pojmu do StavZ, nicméně jako samostatná kategorie nebyla vnímána.¹⁹

Výše uvedené ustanovení StavZ obsahuje právní domněnku o tom, že výrobek plnící funkci stavby není možné označit za stavbu, nýbrž je možné jej pod pojem „stavba“ podřadit. A jak vyplývá z daného zákonného vydefinování i samotného označení výrobku, musí být tento způsobitelný splňovat funkce, které plní stavba samotná, přičemž nezáleží, zda tuto funkci

¹³ Ustanovení §18c odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Ustanovení § 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb.

¹⁵ KÝVALOVÁ, Miroslava. Stavba. In MACHAČKOVÁ, Jana (ed). *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 18 (§ 2 odst. 3).

¹⁶ Ustanovení § 2 odst. 3 poslední věta StavZ.

¹⁷ KÝVALOVÁ, Miroslava. Stavba. In MACHAČKOVÁ, Jana (ed). *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 18 (§ 2 odst. 3).

¹⁸ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008.

¹⁹ MALÝ, Stanislav. *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 12 (§ 2).

plní jen dočasně nebo trvale.²⁰ A to je první důležitou vlastností výrobku pro jeho identifikaci. Příkladem těchto výrobků „jsou „zahradní domky“, které si stavebníci jako zkompletovaný celek zhotovený u výrobce, zakoupí, aby jej jako takový umístili na konkrétním pozemku a následně užívali jako „klasickou“ stavbu vzniklou stavební činností.“²¹

Označení stavba by nebylo způsobilé pokrýt všechna díla, neboť „pro bydlení, rekreaci i další účely se s rozvojem nových technologií začaly užívat nejen „klasické“ stavby – stavební díla vznikající stavební nebo montážní technologií na staveništi, ale stále častěji i jiné „objekty“, které lze koupit a na pozemku pouze smontovat (stejně jako např. skříň) nebo mohou být na pozemek vcelku dovezeny, např. mobilní domy „mobilheimy“.“²² Z tohoto výňatku z důvodové zprávy ke StavZ lze dovodit účel, proč byl tento nový pojem do českého právního řádu zaveden, související s nezadržitelným vývojem vědy a techniky.

Dalším důvodem je předejít sporům, zda mohou být výrobky, které na první pohled nejsou stavbami, hodnoceny dle stejných kritérií, které se posuzují u staveb, poněvadž účinky existence a užívání těchto výrobků se víceméně shodují s účinky existence a užívání staveb, a to i co do účelu, ke kterému daný objekt slouží.²³ Těmito jinými objekty jsou tedy myšleny výrobky plnící funkci stavby, mezi něž citované zdůvodnění důvodové zprávy příkladně uvádí tzv. mobilní domy,²⁴ které nevznikají montáží na pozemku, ale bývají na něj dovezeny, a to vcelku.

Z výše uvedeného odůvodnění důvodové zprávy lze tak dále odvodit, že výrobek plnící funkci stavby nevzniká na rozdíl od stavby na místě označeném jako staveniště, ale na jiném místě, než je pozemek, na který je následně dopraven, případně na pozemku následně sestaven. Dalším kritériem odlišujícím tento výrobek od stavby je, že za provádění stavby zodpovídá zhotovitel nebo stavebník v případě provádění stavby svépomocí, co se týče výrobku plnícího funkci stavby, výsledné vlastnosti garantuje výrobce.²⁵

Ačkoli StavZ obsahuje alespoň obecné vymezení pojmu „stavba,“ definice výrobku plnícího funkci stavby v zákoně absentuje, proto je v praxi běžné, že se tento výrobek vykládá

²⁰ KÝVALOVÁ, Miroslava. Stavba. In MACHAČKOVÁ, Jana (ed). *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 18 (§ 2 odst. 3).

²¹ Tamtéž.

²² *Důvodová zpráva k zákonu č. 350/2012 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony* [online]. C. H. Beck, 21. prosince 2011 [cit. 14. ledna 2017]. Dostupné na < <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=oz5f6mrqgez6mzvqbpwi6q&tocid=oz5f6mrqgez6mzvqbpwi6q> >.

²³ Tamtéž.

²⁴ O těchto objektech blíže v kapitole 1.3.

²⁵ Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR. *Mobilní dům* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, září 2013 [cit. 20. ledna 2017]. Dostupné na < <http://www.mmr.cz/getmedia/92a2cd89-79bf-480b-b1c8-02cb27a36664/Mobilni-domy-web.pdf> >.

za pomoci zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky²⁶ a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V ustanovení § 2 písm. a) tohoto zákona se výrobkem rozumí „*jakákoli věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení na trh jako nová nebo použitá.*“ Tato definice však také není příliš konkrétní, nicméně upřesňuje způsob vzniku tohoto výrobku.

Ohledně způsobu výroby výrobku plnicího funkci stavby se vyjádřil i Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 8. prosince 2010²⁷ takto: „*Výrobky plnicí funkci stavby, na rozdíl od stavby ve smyslu § 2 odst. 3 zákona, nejsou výsledkem stavební činnosti, tj. přesněji řečeno nevznikly s použitím stavební nebo montážní technologie, ale jiné průmyslové, např. strojírenské technologie. Výrobek plnicí funkci stavby je zařízením vyrobeným továrním způsobem. Pojmu „výrobek plnicí funkci stavby“ je tak nutno rozumět tak, že se jedná o výrobek, který plní takovou funkci, jakou obvykle plní stavby (tj. stavby ve smyslu § 2 odst. 3 stavebního zákona).*“

Dle Městského soudu v Praze a názoru, který zastává v předmětném rozsudku, je „*nejpodstatnějším charakteristickým znakem výrobku plnicího funkci stavby dle stavebního zákona to, že se jedná o výrobek umístěný na určitém konkrétním místě trvale nebo dlouhodobě.*“²⁸ „*To vychází z toho, že i stavba je věcí umístěvanou na pozemku trvale nebo alespoň dlouhodobě.*“²⁹ Charakter dlouhodobosti nebo trvalosti umístění na určitém místě je tak druhým důležitým rysem, který výrobek plnicí funkci stavby musí splňovat.

Jak se uvádí ve stanovisku veřejného ochránce práv: „*Stejný režim jako stavby mají i zařízení.*“³⁰ Pro účely StavZ se zařízením „*rozumí informační a reklamní panel, tabule, deska či jiná konstrukce a technické zařízení, pokud nejde o stavbu podle § 2 odst. 3.*“³¹

Za klíčovou považuji větu obsaženou v § 3 odst. 2 StavZ, a to že v případě pochybností, jestli jde o stavbu či zařízení, je určujícím kritériem stanovisko stavebního úřadu. Stavební úřad tak na základě správního uvážení může danou věc rozhodnout. To by se mohlo vztáhnout i na maringotky, pakliže vyvstává pochybnost o jejich právním posouzení, rozhodující by mohlo být stanovisko správního úřadu. Stejně tak závěr o tom, zda je daný objekt stavbou

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 53/2014.

³⁰ Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013, str. 27 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

³¹ Ustanovení § 3 odst. 2 StavZ.

„závisí na zhodnocení zjištěných skutečností a jejich právní kvalifikaci stavebním úřadem, resp. správním orgánem. Správní orgán si ale nemůže při tomto určení počínat libovolně, nýbrž musí respektovat existující kritéria, daná obecně uznávanou naukou, jakož i rozhodovací činností soudů.“³²

Na základě judikatury se mi podařilo vymezit dva základní znaky, které výrobek plnicí funkci stavby musí vykazovat. Tím prvním je způsobilost výrobku plnit funkce, které naplňuje stavba samotná. Druhým znakem je umístění na témž místě po dlouhou dobu, nebo dokonce natrvalo. Dlouhou dobou by se měla rozumět doba delší než 30 dní.³³ Když i StavZ v § 79 odst. 3 písm. j)³⁴ obsahoval, že se rozhodnutí o umístění stavby nevyžaduje u přenosných staveb a zařízení, jejichž doba umístění na pozemku nepřesáhne 30 dnů v roce, takovou dobu lze ještě považovat za krátkou.

Nadto doba výskytu maringotek na pozemcích přesahuje v řádu i několik let, kde o charakteru dlouhodobosti nemůže být sebemenších pochyb. Tak jak to spatřuji já, by bylo vhodné v právní úpravě obsáhnout alespoň demonstrativní výčet toho, co zákonodárce zamýšlel pod pojem „výrobek plnicí funkci stavby“ zahrnout, aby se předešlo možným právním fabulacím a právní nejistotě o tom, zda maringotka je či není stavbou, ať už ze strany CHKO, ze strany stavebního úřadu anebo ze strany vlastníka.

1.3 Právní posouzení termínu maringotka

Jak jsem již nastínila v úvodu této kapitoly, bohužel se potvrdila moje domněnka, že termín „maringotka“ není pro účely stavebního zákona nikterak definován. Definován není ani termín „mobilní dům“, který by se pojmu „maringotka“ mohl blížit.³⁵ Nicméně jak jsem zmínila v předchozí kapitole za pomoci citace důvodové zprávy ke StavZ, za výrobky plnicí funkci stavby se považují i tzv. mobilní domy, které nelze podřadit pod pojem „stavba“ už jenom z toho důvodu, že tyto zvláštní objekty nevznikají na staveništi, ale zpravidla se na pozemek dostanou tak, že tam jsou dovezeny. Maringotka obdobně jako mobilní dům může být obyvatelná a poskytuje transport z místa A do místa B.³⁶ A právě tato její schopnost mobility ji na první pohled odlišuje od běžných staveb.

³² Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. června 2001, sp. zn. 31 Ca 241/2000.

³³ Rozsudek NSS ze dne 7. října 2015, sp. zn. 3 As 218/2014.

³⁴ Ve znění účinném do 31. 12. 2012.

³⁵ Na vysvětlenou uvádím, že maringotka je takřikajíc primitivnějším objektem než mobilní dům, jako přípojně vozidlo původně sloužící lidem od cirkusu či opravářům kolejí. Objekty, o kterých se budu zmiňovat dále, už se svým charakterem (oplaštění, střecha, veranda) blíží spíše mobilním domům.

³⁶ Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR. *Mobilní dům* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, září 2013 [cit. 20. ledna 2017]. Dostupné na < <http://www.mmr.cz/getmedia/92a2cd89-79bf-480b-b1c8-02cb27a36664/Mobilni-domy-web.pdf> >.

1.3.1 Maringotka jako vozidlo

Mobilní dům je „převážně obytné vozidlo pro volný čas, které nespĺňuje požadavky na konstrukci a provoz silničních vozidel, ale je vybaveno pro přepravu a určeno pro dočasné nebo sezónní ubytování.“³⁷ V případě mobilních domů jako příkladu výrobků plnicích funkcí stavby se jedná zpravidla o objekty, které jsou dopraveny na místo určení, a následně využívány k bydlení, přičemž se nepovažuje za nutné, aby před tím za tímto účelem došlo k montáži nebo jiné stavební technologii.³⁸

Ve stanovisku Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 25. 5. 2009, čj. 14069/09-82, které se týká věci karavanů jakožto mobilních domů a jejich umístování do ubytovacích zařízení provozovaných v kategorii kemp se uvádí, že stavební předpisy českého právního řádu neznají pojem mobilní dům. Pakliže je dle názoru ministerstva mobilní dům „natolik mobilní (pojízdný či tažený), že může být přemístován po pozemních komunikacích, má charakter vozidla nebo přívěsu, a tudíž není v režimu stavebního zákona.“³⁹ Mohl by tak spadat pod režim zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podmínkách provozu“), který objasňuje pojmy „vozidlo“ a „přívěs“, či spíše „připojné vozidlo.“

Maringotka by na základě zákona o podmínkách provozu mohla být v první řadě silničním vozidlem. Tím je podle § 2 odst. 1 zákona o podmínkách provozu „motorové nebo nemotorové vozidlo, které je vyrobené za účelem provozu na pozemních komunikacích pro přepravu osob, zvířat nebo věcí.“ Další typy vozidel, pod které by hypoteticky šlo maringotku podřadit je vozidlo zvláštní a připojné vozidlo. Dle § 2 odst. 2 zákona o podmínkách provozu se zvláštním vozidlem rozumí vozidlo vyrobené pro jiné účely „než k provozu na pozemních komunikacích, které může být při splnění podmínek stanovených tímto zákonem k provozu na pozemních komunikacích schváleno.“ Podle § 2 odst. 3 téhož zákona se hovoří o připojném vozidlu jako o silničním nemotorovém vozidlu, určeném k tažení jiným vozidlem, se kterým je spojeno do soupravy.

³⁷ Definice dle Normy ČSN EU 1647 v bodě 3.1. In Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008.

³⁸ POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Stavební zákon - online komentář* [online]. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, § 2 [cit. 20. ledna 2017]. Dostupné na < <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpw62zr142a&tocid=nnptembrgrpw62zr142a> >.

³⁹ Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR. *Karavany – mobilní domy a jejich umístování do ubytovacích zařízení provozovaných v kategorii kemp* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, květen 2009 [cit. 20. listopadu 2017]. Dostupné na < <http://www.mmr.cz/getmedia/5bd34558-9d98-4754-9df1-dbe9dcccad345/C-j-224-2015-ze-dne-6-1-2015.pdf> >.

U mobilního domu, potažmo maringotky by na základě těchto vymezení musela být zachována pojízdnost a schopnost přemísťovat se po pozemních komunikacích. V judikatuře byl řešen případ oprávněnosti umístění maringotky zelené barvy na dvou kolech (plechový plášť a střecha), včetně přístupového schodiště se zábradlím, přičemž soud dospěl na základě spisové dokumentace a fotografií zde obsažených k závěru, že objekt je „mobilní (či jednoduše po odstranění dřevěných schůdků být mobilní může), lze ho přemísťovat po pozemních komunikacích, a při pokusu o jeho přemístění by nedošlo k jeho destrukci či jeho jinému poškození. (...) objekt tak, jak je umístěn na předmětném pozemku, neztratil svoji možnou mobilitu. Jinými slovy řečeno: v případě, že by žalobce jednoduše odstranil přilehlé dřevěné schůdky, mohl by s maringotkou prakticky ihned z daného pozemku odjet.“⁴⁰

Aby byl prokázán opak, což zahrnuje skutečnost trvalého výskytu na pozemku a to, že objekt slouží rekreačním účelům, bylo by třeba využít vhodné důkazní prostředky jako výslechy svědků nebo místní šetření.⁴¹ Za předpokladu, že maringotka bude pouze postavena na pozemku po určitou dobu, opatřena pergolami, terasou či dokonce květináči na oknech bez toho, aby byla přemísťována, není v režimu zákona o podmínkách provozu, a nemůže tak být podle tohoto zákona posuzována.

V případě, že jsou z maringotky odstraněna kola, charakter a konstrukce předmětného objektu napoví, že se o přívěs, resp. přípojně vozidlo nejedná. Takto se vyjádřil stavební úřad ve věci nařízení odstranění stavby a odmontování kol maringotky stěžovatelkou z důvodu údajné prevence proti krádežím považoval za účelové.⁴² Dalšími argumenty svědčícími o faktu, že maringotka není vozidlem, bylo dle stavebního úřadu to, že „objekt není mobilní, je stabilně umístěn na pozemku stěžovatelky a i přistavěné WC TOI svědčí o tom, že objekt slouží k užívání, ať už přímo k rekreaci, občasnému odpočinku či současněmu uložení náradí.“⁴³

Na základě argumentů výše maringotka nemůže být posuzována jako vozidlo, jestliže je konstantně umístěna na dotyčném pozemku, ztratila svou mobilitu a slouží k užívání osobami, čímž plní funkci stavby. Obdobně se v jiné věci přiklonil NSS k názoru, že maringotka plní funkci stavby ve smyslu stavebního zákona, protože ztratila svou mobilitu, a nelze ji tudíž přemísťovat po pozemních komunikacích z následujících důvodů: „Samotná maringotka (i když opatřená koly) je podepřena dřevěnými podpěrnými sloupky, vchod je opatřen přístupovými schůdky, před nimiž je vybudována zpevněná plocha z betonových dlaždic. Na straně maringotky se nachází další plocha sloužící patrně jako terasa, před níž je

⁴⁰ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31 A 4/2014.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Rozsudek NSS ze dne 14. dubna 2016, sp. zn. 1 As 48/2016.

⁴³ Tamtéž.

*umístěno ohniště s dřevěnou lavicí. V zadní části z druhé strany maringotky se pak v jejím těsném sousedství nachází suchá toaleta vybudovaná z palubkového obkladu a je zde též uskladněno dřevo na otop.*⁴⁴

Skutečnost, že je maringotka stavbou, respektive výrobkem plnící funkci stavby, tak prokazuje i vybudování dalších podpůrných zařízení v její blízkosti jako jsou schody a betonová plocha, usnadňující přístup do objektu, suché WC, sklad náradí,⁴⁵ přistavěná terasa včetně zahradního krbu,⁴⁶ na základě nichž můžeme uvažovat, že tato zařízení a jejich funkčnost mohou svědčit o úmyslu dočasně či dokonce trvale obývat daný prostor.

Judikaturou bylo také dovozeno, že již samotná nemožnost přemístění dané stavby (odstranění kol, postavení výrobku na podezdívku po jeho sejmutí z podvozku) v sobě zahrnuje trvalé umístění objektu na daném pozemku, kdy v takovém případě není třeba ze strany správních orgánů trvalé či dočasné umístění objektu prokazovat.⁴⁷

O tom, že daný objekt ztratil schopnost mobility, svědčí také napojení na energie, jakými jsou plyn, voda nebo elektřina.⁴⁸ Ovšem toto kritérium nelze posuzovat absolutně, neboť kdyby se „*např. jednalo o karavany umístěné na předmětném pozemku po krátkou dobu (např. pouhého jednoho dne, resp. noci), pak by se ani v případě připojení tohoto karavanu na síť inženýrského vybavení nejednalo o výrobek plnící funkci stavby.*“⁴⁹

1.3.2 Maringotka jako stavba

Za předpokladu, že maringotka není mobilní a slouží k rekreaci osob, bylo by možné ji podřadit pod stavbu jako takovou, respektive pod výrobek plnící funkci stavby. K tomuto závěru dospěl Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 21. prosince 2011, sp. zn. 29 A 99/2010. Respektive bychom mohli zauvažovat, že u maringotky sice je schopnost mobility zachována, ale tato její vlastnost není ze strany vlastníka využívána.

Jako právní věta se v tomto šest let starém soudním rozhodnutí objevuje tvrzení, že plní-li maringotka funkci stavby, bude vyžadovat ohlášení stavebnímu úřadu ve smyslu § 104 odst. 2 písm. k) StavZ.⁵⁰ To, že správní soud zahrnul problematiku maringotek do právní věty, by mohlo dokládat ustálení judikatury v této oblasti. K institutu ohlášení blíže v kapitole 2.1.

V jiném rozhodnutí tentýž správní soud posoudil maringotku jako výrobek plnící funkci stavby s odůvodněním, že „*maringotka je na kolech, ze dvou stran je však provedena*

⁴⁴ Rozsudek NSS ze dne 24. listopadu 2016, sp. zn. 4 As 198/2016.

⁴⁵ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 53/2014.

⁴⁶ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 52/2014.

⁴⁷ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 53/2014.

⁴⁸ HANÁK, Marek. Mobilní stavby pohledem stavebního zákona. *Právní rádce*, 2017, roč. 25, č. 7/8, s. 58.

⁴⁹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008.

⁵⁰ Jedná se o znění účinné do 31. 12. 2012, uvedené ustanovení se již ve StavZ nevyskytuje.

*přístavba k této maringotce. Maringotka je obložená plechovými díly, v obložení jsou osazeny dveře a okna, dále je přistavena terasa z dřevěných palubovek včetně zahradního betonového krbu.*⁵¹ Obdobně stanovisko Veřejného ochránce práv⁵² považuje maringotky za výrobky plnicí funkci stavby a spolu s obytnými přívěsy je řadí do kategorie silničních vozidel. Dalšími výrobky plnicí funkci stavby dle tohoto stanoviska jsou mobilní domy, zahradní chaty, altány, nebo hotové zahradní krby s grilem.⁵³

Aby mohla být maringotka výrobkem plnicím funkci stavby, musela by splňovat dva znaky, které byly vymezeny v kapitole 1.2, a to způsobilost splňovat funkci stavby, a dlouhodobost nebo trvalost, se kterou se na daném pozemku vyskytuje.

Za stavbu z pohledu veřejného práva označil maringotku ve svém rozsudku Krajský soud v Plzni, přičemž tato byla dlouhodobě užívána jako prodejní stánek k prodeji různého zboží.⁵⁴ V předmětné věci stavební úřad nařídil žalobcům odstranění maringotky a argumentoval tím, že maringotka se nalézá v terénním zářezu bez možnosti jejího odtažení. Žalobci namítali, že maringotka není stavbou, neboť pojem „stavba“ byl dle starého stavebního zákona definován jako stavební dílo, proto není možné za stavební dílo označit mobilní prostředek. Ze strany žalovaného se zde objevil názor, že maringotka dle starého stavebního zákona není „označena jako stavba proto, že toto ustanovení nemůže pojmout všechna stavební díla, jež slouží a jsou užívána jako stavby. V případě pochybností se totiž vychází ze stanoviska příslušného stavebního úřadu, který v posuzované věci správně označil maringotku za stavbu, neboť je bez stavebního povolení (ohlášení) dlouhodobě užívána jako prodejní stánek.“⁵⁵

Starý stavební zákon obsahoval rozlišení staveb na stavby jednoduché a drobné. Jednoduchými stavbami byly podle § 139b odst. 5 písm. b) starého stavebního zákona mimo jiné stavby pro individuální rekreaci. Za drobné stavby se na základě § 139b odst. 8 starého stavebního zákona považovaly kupříkladu připojení drobných staveb na rozvodné sítě a kanalizaci stavby hlavní. Drobné stavby měly být stavby, které plní doplňkovou funkci ke stavbě hlavní.⁵⁶ Současný StavZ již s těmito výrazy nepracuje, avšak dalo by se uvažovat pod podřazení termínu maringotka pod tyto pojmy. Tedy pod pojem jednoduchá stavba za

⁵¹ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 52/2014.

⁵² Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013, str. 27 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. června 2001, sp. zn. 30 Ca 446/99.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Ustanovení § 139b odst. 7 starého stavebního zákona.

předpokladu, že by maringotka sloužila individuální rekreaci, což je z mého pohledu primární účel, ke kterému slouží.

Pod termín drobná stavba by maringotka mohla spadat po jejím připojení na rozvodné sítě a kanalizaci, za předpokladu, že by existovalo určité napojení na stavbu hlavní. Avšak maringotku na základě její specifikace, vlastností a funkcí nelze podřadit pod termín stavba, nýbrž pod „výrobek plnící funkci stavby,“ jak jsem již uvedla výše.

2 Umístění výrobků plnicích funkci stavby

2.1 Výrobky plnicí funkci stavby nevyžadující ohlášení

Úpravu institutu ohlášení nalezneme ve StavZ v části čtvrté nesoucí označení „stavební řád.“ Ustanovení § 103 StavZ obsahuje taxativní výčet staveb a zařízení nevyžadujících povolení ani ohlášení. Dle § 103 odst. 1 písm. e) bod 16. StavZ nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu stavby, a to výrobky plnicí funkci stavby, včetně základových konstrukcí pro ně. K tomuto v předcházející úpravě StavZ obsahoval dotyčné ustanovení s drobnou odchylkou, a to že „*stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují ostatní stavby a zařízení, a to výrobky, které plní funkci stavby, včetně nosných konstrukcí pro ně, nepodsklepené, pokud nebudou sloužit k užívání osobami nebo k ustájení zvířat.*“⁵⁷ Současná úprava již tedy neřeší, zda budou výrobky určené k užitku lidí nebo k chovu zvířat.

Je třeba si povšimnout, že ustanovení § 103 StavZ se řadí do hlavy I stavebního řádu nesoucí název „*Stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce.*“ A jelikož toho ustanovení obsahuje přímou dikci o tom, že ohlášení nevyžadují stavby, a to výrobky plnicí funkci stavby, potvrzuje tato skutečnost postavení výrobku plnicího funkci stavby na roveň stavbě samotné. K obdobnému závěru ostatně dospěl i Krajský soud v Plzni v již avizovaném rozsudku ze dne 21. června 2001, sp. zn. 30 Ca 446/99, byť tento správní soud ještě nemohl mít v době vydání rozhodnutí k dispozici aktuální znění stavebního zákona.

U staveb a zařízení nevyžadujících stavební povolení ani ohlášení se neočekává, že jejich realizací dojde k poškození či ohrožení životního prostředí, není tak podle StavZ záměrem, který vyžaduje závazné stanovisko dotčeného orgánu.⁵⁸ V případě maringotky se jedná o nevelký stavební záměr, který nepodléhá posuzování vlivů na životní prostředí, nicméně i takováto drobná stavba může přispívat kupříkladu ke znečišťování podzemních vod, a tak z mého pohledu v určitém ohledu ke snižování úrovně životního prostředí.

2.2 Územní posouzení

Podle § 76 odst. 1 StavZ je možné umisťovat stavby nebo zařízení jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak. Výjimky z tohoto ustanovení jsou v § 79 odst. 2 StavZ, podle kterého rozhodnutí ani územní souhlas nevyžadují zde uvedené záměry a objekty, přičemž výslovné uvedení výrobku plnicího funkci stavby zde

⁵⁷ Ustanovení § 103 odst. 1 písm. g) bod 5 StavZ, znění účinné do 31. 12. 2012.

⁵⁸ PRŮCHOVÁ, Ivana a kol. *Stavební zákon a ochrana životního prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 228 - 229.

nenajdeme. Dalo by se uvažovat o zařazení maringotky pod některý z níže zde uvedených objektů.

Na prvním místě jsou to pod písm. l) uvedené „stavby pro hospodaření v lesích.“ Nicméně těmi se mají rozumět stavby pro plnění funkcí lesa, kupříkladu stavby lesních cest a malých vodních nádrží⁵⁹ v lesích, tyto stavby tak v souvislosti s maringotkami můžeme vyloučit.

Dále by se dalo uvažovat o stavbách dle písm. o) „do 25 m² zastavěné plochy a 5 m výšky, s jedním nadzemním podlažím, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m.“ Dané rozměry by v případě maringotky teoreticky mohly být splněny, ale tyto stavby se musí nacházet na pozemku rodinného domu a podmiňovat nebo souviset s bydlením či rodinnou rekreací, musí tak jít o doplňkové stavby ke stavbě hlavní.⁶⁰ V tom případě by se tak jednalo spíše o zahradní domky na nářadí či kůlny, nehledě na to, že jestliže maringotka je umístěna na území CHKO, nenachází se na pozemku rodinného domu.

V poslední řadě můžeme vyloučit i nejméně v úvahu připadající „cirkusové stany a scénické stavby“ uvedeny pod písmenem h), zejména pro dané účely filmu, divadla a televize, pakliže maringotka nebude plnit funkci takovéto rekvizity.

Lze tedy uzavřít, že v případě maringotek se bude vyžadovat územní posouzení. Podle § 96 StavZ „místo územního rozhodnutí stavební úřad vydá územní souhlas, pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.“ S přihlédnutím k § 96 odst. 2 písm. a) StavZ postačí územní souhlas u stavebních záměrů podle § 103 StavZ, tedy u těch, jejichž realizace nepodléhá povinnosti opatřit si stavební povolení ani ohlášení, jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, vyjma stavebních záměrů v souladu s § 79 odst. 2 StavZ z důvodů uvedených výše. Pro účely mé práce je podstatné, že se uvedený § 96 StavZ vztahuje na všechny ostatní záměry podle § 103 písm. b) až e) StavZ,⁶¹ tedy i na výrobky plnící funkci stavby.

2.3 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 StavZ

Výrobek plnící funkci stavby, pod který lze zařadit i maringotku, jak bylo popsáno v kapitole 1.3, podléhá stejnému režimu jako stavba, včetně posuzování souladu s obecnými

⁵⁹ MALÝ, Stanislav. *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 129 (§ 79).

⁶⁰ Tamtéž, s. 131 (§ 79).

⁶¹ Tamtéž, s. 228 - 229 (§ 96).

požadavky na výstavbu.⁶² V územním řízení tak stavební úřad posuzuje daný záměr z několika hledisek. Tato hlediska jsou obsažena v § 90 StavZ. Pakliže daný záměr nebude slučitelný s těmito požadavky, dojde k zamítnutí žádosti o vydání územního rozhodnutí ze strany stavebního úřadu.⁶³

2.3.1 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. a) StavZ

Na základě tohoto ustanovení stavební úřad posuzuje soulad záměru „s vydanou územně plánovací dokumentací“, tedy se zásadami územního rozvoje, územním plánem a regulačním plánem.⁶⁴ Záměry územního plánování StavZ na žádném místě podrobněji nerozvíjí, nicméně plynou z § 18 a § 19 StavZ, které určují cíle a úkoly územního plánování.⁶⁵

Vyzdvihla bych zejména § 18 odst. 5 StavZ, podle něhož je možné v nezastavěném území v souladu s jeho charakterem umisťovat stavby či zařízení pouze za určitým účelem, kupříkladu pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, pro ochranu přírody a krajiny, anebo pro zlepšení podmínek jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu (např. cyklistické stezky). Uvedené stavby a zařízení včetně oplocení a staveb s nimi bezprostředně souvisejících, lze v nezastavěném území umisťovat, pokud je nevylučuje územně plánovací dokumentace.

2.3.2 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. b) StavZ

Další posouzení je z hlediska souladu záměru „s cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území.“ Architektonické a urbanistické zahrnutí stavebního záměru do území je úzce propojeno také se stavebně historickou hodnotou území.⁶⁶ Ochranu přírodního a kulturního dědictví, civilizačních a architektonických a urbanistických hodnot můžeme vnímat jako ochranu veřejných zájmů.⁶⁷

⁶² POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Stavební zákon - online komentář* [online]. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, § 2 [cit. 20. ledna 2017]. Dostupné na < <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpw62zrl42a&tocid=nnptembrgrpw62zrl42a> >.

⁶³ Ustanovení § 92 odst. 2 StavZ.

⁶⁴ Ustanovení § 2 odst. 1 písm. n) StavZ.

⁶⁵ MACHAČKOVÁ, Jana. Posuzování záměru žadatele. In HEGENBART, Miroslav, SAKAŘ, Bedřich a kol. *Stavební zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 226 – 227 (§ 90).

⁶⁶ MACHAČKOVÁ, Jana. Posuzování záměru žadatele. In MACHAČKOVÁ, Jana (ed). *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 376 (§ 90).

⁶⁷ Ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 501/2006 Sb.

Požadavky dle tohoto ustanovení musí stavební úřad hodnotit, pokud není vydána, resp. schválena územně plánovací dokumentace.⁶⁸ V rámci tohoto hodnocení by v posudku stavebního úřadu nemělo chybět i zhodnocení základních hledisek na ochranu nezastavěného území jako základního principu stavebního zákona.⁶⁹ Dle § 2 odst. 1 písm. f) StavZ se nezastavěným územím rozumí pozemky, které nejsou zahrnuty do území zastavěného ani do zastavitelné plochy. Jaká stavební omezení na těchto územích platí, jsem již vymezila v kapitole 2.3.1.

2.3.3 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. c) StavZ

Pod písmeno c) zkoumaného ustanovení dopadají požadavky StavZ a jeho prováděcích právních předpisů. Především se sem řadí obecné požadavky na využívání území, které jsou obsaženy v již zmíněné vyhlášce č. 501/2006 Sb. Vyhláška vymezuje plochy a pozemky, stanoví podmínky jejich využití a umístování staveb na území a rozhodování o změně stavby a o změně vlivu stavby na využití území.⁷⁰ Kromě přírodních ploch jsou zde zakotveny a blíže popsány plochy bydlení,⁷¹ rekreace,⁷² plochy zemědělské, zahrnující zejména pozemky zemědělského půdního fondu,⁷³ či plochy lesní jako pozemky staveb a zařízení lesního hospodářství.⁷⁴

O obytných přívěsech se zmiňuje § 24 odst. 3 vyhlášky č. 501/2006 Sb. v tom smyslu, že garáže a parkovací stání se umísťují mimo plochy bydlení, rekreace, občanského vybavení a smíšené obytné, kromě odstavných a parkovacích stání právě pro obytné přívěsy a obytné automobily.

Studna individuálního zásobování vodou v souladu § 24a vyhlášky č. 501/2006 Sb. musí být situována v prostředí, kde nebude představovat zdroj možného znečištění ani ohrožení jakosti vody ve studni, a svou polohou neovlivní vydatnost studní sousedních. Dále je v tomto ustanovení podrobněji popsána nejmenší možná vzdálenost studny od zdrojů možného znečištění. V neposlední řadě tato vyhláška v § 24c zakotvuje povinnost oplocení pozemků, např. u staveb, kde je nutno zamezit volnému pohybu osob nebo zvířat.

StavZ hovoří v dotčeném ustanovení § 90 písm. c) o prováděcích právních předpisech v množném čísle. Dalším předpisem je tak vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických

⁶⁸ DOLEŽAL, Jiří a kol. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha: Linde, 2006, s. 177.

⁶⁹ MACHAČKOVÁ, Jana. Posuzování záměru žadatele. In HEGENBART, Miroslav, SAKAŘ, Bedřich a kol. *Stavební zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 228 (§ 90).

⁷⁰ Ustanovení § 1 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb.

⁷¹ Ustanovení § 4 tamtéž.

⁷² Ustanovení § 5 tamtéž.

⁷³ Ustanovení § 14 tamtéž.

⁷⁴ Ustanovení § 15 tamtéž.

požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů. V této vyhlášce se charakterizují další typy staveb, kterými jsou stavby se shromažďovacím prostorem, v nichž se nachází prostor pro shromažďování osob, stavby pro obchod s prodejní plochou nebo stavby pro hospodářská zvířata, tj. stavba pro zvířata k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům.⁷⁵ Aby mohla být marigotka obyvatelná, musí být opatřena místností, což je na základě § 3 písm. h) téže vyhlášky „*prostorově uzavřená část stavebního díla, vymezená podlahou, stropem nebo konstrukcí krovu a pevnými stěnami.*“ Oplocení pozemku daná vyhláška zpřesňuje tak, že jeho provedení „*nesmí ohrožovat bezpečnost osob, účastníků silničního provozu a zvířat.*“⁷⁶ Dále jsou zde základní požadavky na bezpečnost a vlastnosti staveb, na stavební konstrukce staveb a požadavky na technická zařízení staveb.

2.3.4 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. d) StavZ

Zde je nutné zkoumat „*požadavky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.*“ Pakliže záměr klade na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu takové požadavky, že nejsou realizovatelné bez výstavby příslušných nových staveb nebo úpravy stávajících, stavební úřad územní řízení přeruší.⁷⁷

Podle § 2 odst. 1 písm. k) bod 1. 2. StavZ se veřejnou infrastrukturou myslí pozemky, stavby a zařízení, a to dopravní infrastruktura, například stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest a letišť, a technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení. To bude v této práci příkladně vymezeno v souvislosti s plochami technické infrastruktury v kapitole 5.1.

2.3.5 Posouzení záměru podle ustanovení § 90 písm. e) StavZ

Poslední podmínkou v tomto ustanovení, leč jistě ne poslední svým významem, kterou s ohledem na charakter a rozsah této práce už pouze zmiňuji, jsou požadavky zvláštních právních předpisů a stanoviska dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů, popřípadě soulad záměru „*s výsledkem řešení rozporů a s ochranou práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení.*“

⁷⁵ Ustanovení § 3 písm. b) c) f) 1. vyhlášky č. 268/2009 Sb.

⁷⁶ Ustanovení § 7 odst. 2 tamtéž.

⁷⁷ Ustanovení § 88 StavZ.

3 Řízení o odstranění maringotky

3.1 Provedení místního šetření

Pokud vyvstane podezření, že je maringotka umístěna v dotčeném území bez získání příslušného povolení, bude nastalá situace vyžadovat určitou ingerenci ze strany stavebního úřadu, a to potřebu danou věc prošetřit. V případě místního šetření se jedná o totéž jako v případě ohledání zakotveného ve správním řádu, důkaz ohledáním upravuje v § 54 zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Na základě tohoto ustanovení je vlastník věci povinen strpět její ohledání na místě. O tomto úkonu vydá správní orgán usnesení, které se oznamuje pouze osobě vlastníka (§ 54 odstavec 1 správního řádu), případně správní orgán vyrozumí též osobu, oprávněnou nakládat s předmětem ohledání, je-li tato osoba odlišná od osoby, které se usnesení oznamuje (§ 54 odstavec 3 správního řádu).

Podle § 172 odst. 1 StavZ má pověřený zaměstnanec stavebního úřadu pověření vstupovat na cizí pozemky, stavby a do staveb za účelem zjišťování stavu stavby a pozemku nebo opatřování důkazů pro vydání rozhodnutí. Musí se tak však díť s vědomím vlastníka. Bez jeho vědomí je úřední osoba oprávněna ke vstupu na pozemek, stavbu a do staveb v případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví osob či zvířat, které nastalo v souvislosti zejména s přípravou a prováděním neodkladného odstranění stavby. Ale i o tomto mimořádném postupu, který uvádí ustanovení § 172 odst. 2 StavZ, musí být vlastník informován bez zbytečného odkladu.

Oprávnění ke vstupu na pozemek se prokazuje zvláštním průkazem, v němž se uvádí jméno, příjmení, zaměstnavatel a funkce oprávněné úřední osoby, taktéž rozsah oprávnění a vymezení platnosti průkazu, jak je popsáno v odstavci 4 téhož ustanovení. K účasti na ohledání je správní orgán oprávněn přizvat nestranné osoby, k zajištění jejich přítomnosti při provádění důkazů (§ 54 odstavec 4 správního řádu).

Obdobně upravuje vstup na pozemky i ZOPK. Ten v ustanovení § 62 stanovuje právo pracovníků všech orgánů ochrany přírody vstupovat na cizí pozemky za předpokladu, že se prokáží služebním průkazem, dále se tak bude díť v nezbytných případech a přitom musejí být co nejvíce šetřena všechna práva dotčeného vlastníka, stejně tak se má postup provádět s co největší šetrností vůči vstupem dotčeným pozemkům. Ve srovnání s výše citovaným ustanovením se zde rovněž objevuje právo pověřené osoby ke vstupu na cizí pozemek a povinnost prokázání se zvláštním, v případě ZOPK služebním, průkazem.

Ve StavZ je jasně řečeno, že ke vstupu dochází vždy s vědomím vlastníků stavby či pozemku, ZOPK toto výslovně neupravuje. Můžeme to však dovodit z dikce zákonné úpravy vstupu na pozemek v ZOPK, neboť povinnost prokázání se služebním průkazem zjevně bude směřovat vůči vlastníku, který se na daném pozemku bude nacházet, a zároveň je zde povinnost zachovávat všechna práva vlastníka, to bude zejména jeho vlastnické právo, které spadá do práv absolutních, z čehož plyne povinnost všech ostatních osob do tohoto práva nezasahovat. ZOPK upravuje také právo volného průchodu v § 63 odstavce 2 jako právo každého jedince volně procházet přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud ovšem dotčený pozemek pod tento režim nespadá, nelze o právu volného průchodu uvažovat.

Můžeme tak uzavřít, že v případě místního šetření ke zjištění, zda se jedná o nepovolenou maringotku, je povinností stavebního úřadu informovat jejího vlastníka tak, aby o tomto zamýšleném úkonu vlastník věděl a nedělo se tak bez jeho vědomí, kterýžto postup by byl v rozporu s platnou právní úpravou. Této povinnosti *„nezbavuje stavební úřad ani okolnost, že místní šetření bylo v daném případě prováděno ještě před zahájením řízení [o odstranění stavby].“*⁷⁸

Je však třeba uvést, že místní šetření se neprovádí obligatorně ve všech případech. NSS dovodil, že *„stavební úřad není povinen v řízení o odstranění stavby podle § 129 stavebního zákona provádět místní šetření, pokud lze rozhodné skutečnosti zjistit z jiných důkazních prostředků.“*⁷⁹ Takovýmito jinými důkazními prostředky mohou být letecké snímky, zaměření staveb provedená geodetickou kanceláří a pořízená fotodokumentace, přičemž ortofotomapy z leteckých snímků mohou posloužit k dokreslení trvalého umístění nepovolených staveb v daném místě.⁸⁰

Nelze opomenout, že vše se musí dít v souladu s povinnostmi správního orgánu zakotvenými ve správním řádu, především s povinností, aby byl stav věci zjištěn bez důvodných pochybností (§ 3 správního řádu) a rovněž s povinností zjištění všech okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu (§ 50 odst. 3 správního řádu).

3.2 Nařízení odstranění stavby

Dospějeme-li k tomu, že maringotka je stavbou, umístěnou však na daném pozemku bez patřičného povolení, musí v dané věci rozhodnout stavební úřad, do jehož kompetence daná věc náleží. Ten má v podstatě dvě možnosti, jak rozhodnout – o odstranění maringotek,

⁷⁸ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 53/2014.

⁷⁹ Rozsudek NSS ze dne 24. listopadu 2016, sp. zn. 4 As 198/2016.

⁸⁰ Tamtéž.

případně o jejich legalizaci. Jestliže stavební úřad nařídí odstranění stavby, představuje to významný zásah do práva vlastníka stavby,⁸¹ zejména do jeho práva vlastnického. Byť je v názvu této kapitoly obsažen pouze pojem „stavba,“ nařízení odstranění stavby se vztahuje i na maringotky. Ustanovení § 129 StavZ, které tuto problematiku upravuje, totiž spadá stejně jako ohlášení do části čtvrté StavZ, stavebního řádu a dílu třetího, který nese název odstraňování staveb, terénních úprav a zařízení, z toho dovozují, že se daná úprava vztahuje rovněž na výrobky plnící funkci stavby, byť litera daného ustanovení hovoří dále pouze o stavbách.

Dle dikce § 129 odstavce prvního StavZ odstranění stavby nařizuje stavební úřad, přičemž v písm. a) – g) jsou podrobněji vymezeny stavby, jejichž odstranění bude nařízeno, respektive sedmero důvodů, pro jejichž existenci má dojít k odstranění dané stavby. Důvody jsou dány zákonem taxativně,⁸² což je pochopitelné s přihlédnutím k jejich způsobilosti zasáhnout do sféry vlastníka nemalým významem, nemůže tak docházet k libovůli ze strany správního úřadu ve smyslu nařizování odstranění staveb i z důvodů v zákoně neuvedených.

Na náš případ by dopadalo zejména písm. b) nařízení odstranění stavby, která je prováděná nebo provedená bez rozhodnutí, opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním, přičemž tato stavba nebyla povolena dodatečně. V případě maringotky, která se na daném pozemku nachází bez těchto patřičných úkonů, se tak jedná o stavbu nepovolenou. Nařízení odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) StavZ směřuje vůči vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem vůči stavebníkovi stavby. V nařízení odstranění stavby může stavební úřad uložit vlastníku povinnost předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby, jak zakotvuje § 130 odst. 1 StavZ.

Dle odstavce druhého ustanovení § 129 StavZ zahajuje řízení o odstranění stavby stavební úřad. Vlastník maringotky, který má maringotku na pozemku jako stavbu nepovolenou, by měl mít na paměti, že náklady na odstranění stavby ponese právě její vlastník jako ten, komu bylo odstranění stavby nařízeno podle § 131 odstavce 1 StavZ. Pokud tedy bylo odstranění stavby nařízeno stavebníkovi se souhlasem vlastníka, ponese tyto náklady stavebník stavby. Každopádně ten, komu stavební úřad nařídil odstranění stavby, odpovídá i za škodu, která by v souvislosti s odstraňováním stavby vznikla na sousední stavbě nebo pozemku v souladu s § 131 odstavce 2 StavZ, ledaže byla škoda způsobena jejich závadným stavem.

⁸¹ ROZTOČIL, Aleš. Nařízení odstranění stavby, terénních úprav a zařízení. In ROZTOČIL, Aleš a kol. *Stavební zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 555 (§ 129).

⁸² MALÝ, Stanislav. *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 502 (§ 129).

V řízení o odstranění stavby stavební úřad postupuje podle StavZ, a jestliže nějaká otázka není tímto zákonem upravena, daná věc se řídí správním řádem v souladu s § 1 odstavce 2 správního řádu, podle něhož se tohoto zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení použije, pokud zvláštní zákon neupravuje odlišný postup.⁸³ Zvláštním zákonem se pro naše účely rozumí StavZ. Řízení o odstranění stavby je správním řízením a vztah ke správnímu řádu upravuje § 192 StavZ. Ve shodě s odstavcem prvním tohoto ustanovení se správní řád aplikuje na postupy a řízení, pokud StavZ nestanoví jinak. Jinými slovy pokud StavZ nebude obsahovat úpravu určité otázky, použije se na tuto věc správní řád.

V oznámení zahájení řízení o odstranění nepovolené stavby je povinností stavebního úřadu vlastníka, případně stavebníka poučit o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby, a to ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení. Pokud je žádost podána, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o této žádosti (§129 odst. 2 StavZ). Účastníky řízení jsou podle § 129 odst. 10 StavZ „*povinný, osoby, které mají vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům, na kterých je odstraňovaná stavba umístěna nebo stavbách na nich, jakož i osoby mající vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům a stavbách na nich, a tato práva by mohla být odstraňováním stavby přímo dotčena.*“

Rozhodnutí o odstranění stavby „*nestačí odůvodnit jen obecnými pojmy, např. tvrzením, že dodatečné povolení stavby je v rozporu s požadavky na ochranu zájmů společnosti, se zásadami urbanistického začleňování staveb do území, architektonickými zásadami atd. Vždy je třeba zdůvodnit, čím konkrétně je stavba v rozporu se zájmy společnosti, obecnými požadavky na výstavbu a v jakém směru by je narušovala.*“⁸⁴ V odůvodnění rozhodnutí tak na základě § 68 odstavce 3 správního řádu musí být uvedeno z jakých důvodů, a na základě jakých podkladů a úvah správní orgán dospěl k rozhodnutí, dále proč použil konkrétní ustanovení právních předpisů, přičemž nepostačuje pouhá jejich rekapitulace,⁸⁵ a nesmí chybět ani zdůvodnění vypořádání se s návrhy a námitkami účastníků.

V případě, že fyzická osoba neodstraní stavbu ve lhůtě stanovené rozhodnutím o nařízení stavby, jedná v rozporu se zákonem, kdy se tímto svým omisivním jednáním dopouští přestupku podle § 179 odstavce 1 písmene d) StavZ.

⁸³ Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

⁸⁴ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. února 1999, sp. zn. 30 Ca 158/98.

⁸⁵ VEDRAL, Josef. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 612 (§ 68).

3.3 Dodatečné povolení stavby

Pokud byla stavba postavena bez příslušného povolení, lze takovou stavbu legalizovat pouze v rámci dodatečného povolení stavby.⁸⁶ Řízení o dodatečném povolení je druhou fází řízení o nepovolené stavbě,⁸⁷ přičemž oním dodatečným povolením je v tomto případě myšleno stavební povolení, územní rozhodnutí nebo ohlášení stavby.⁸⁸

Z právní úpravy institutu dodatečného povolení stavby (§ 129 odstavec 2 StavZ) plyne, že stavební úřad pouze poučí o možnosti zahájení tohoto řízení, samotné zahájení podáním žádosti o dodatečné povolení stavby je už na osobě vlastníka nebo stavebníka. To je rozdíl od řízení o odstranění stavby, neboť to nařizuje a zahajuje stavební úřad. K přípravě žádosti musí být vlastníku stavby poskytnuta přiměřená lhůta,⁸⁹ zákon k podání žádosti stanovuje lhůtu 30 dnů od zahájení řízení o odstranění stavby. Jestliže je ve stanovené lhůtě žádost podána, stavební úřad řízení o odstranění stavby přeruší (§ 129 odstavec 2 StavZ). Řízení o dodatečném povolení je tedy předběžnou otázkou k řízení o odstranění stavby.⁹⁰ Bude-li žádost úspěšná a dojde-li tak na jejím podkladě k dodatečnému povolení stavby, řízení o odstranění stavby se zastaví (§ 129 odstavec 3 StavZ).

Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.1, není povinností v řízení o odstranění stavby provádět místní šetření, pokud lze relevantní informace zjistit z jiných důkazních prostředků. Naopak pro řízení o dodatečném povolení stavby platí povinnost ohledání na místě.⁹¹ Je to i z toho důvodu, že *protokol o průběhu místního šetření je jedním z významných důkazů potřebných pro rozhodnutí o žádosti o dodatečné povolení stavby, neboť dokumentuje aktuální stav věci. Především by v něm měl být specifikován předmět řízení a formulovány*

⁸⁶ LALÍK, Michal. *Legalizace staveb*. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 61.

⁸⁷ Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

⁸⁸ Rozsudek NSS ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 1 As 49/2016.

⁸⁹ STAŠA, Josef. O tzv. černé stavbě. In VANDUCHOVÁ, Marie (ed), GRIVNA, Tomáš (ed). *Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám*. Praha: ASPI, 2008, s. 322.

⁹⁰ Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

⁹¹ Ustanovení § 129 odst. 2 StavZ.

námítky zúčastněných.“⁹² Účastníky řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby, které jsou rovněž účastníky stavebního řízení (§ 129 odstavec 2 ve spojení s § 109 StavZ).⁹³

Povolit dodatečně je možné stavbu, a to ze tří důvodů uvedených v zákoně. Naplnění těchto důvodů prokazuje stavebník nebo vlastník stavby.⁹⁴ Stavba tak nesmí být umístěna „v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s přechozími rozhodnutími o území“ (§ 129 odstavec 3 písm. a) StavZ), dále nesmí být provedena nebo prováděna na pozemku, kde to zvláštní předpis omezuje nebo zakazuje (§ 129 odstavec 3 písm. b StavZ) a posledním důvodem je neexistence rozporu s obecnými požadavky na výstavbu anebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem (§ 129 odstavec 3 písm. c) StavZ).

V posledním požadavku je využita spojka „nebo“ v poměru slučovacím, nikoli vylučovacím, což znamená, že nestačí splnění neexistence rozporu s obecnými požadavky na výstavbu, ale zároveň musí platit nerozpornost s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Vyžaduje se tak, aby obě podmínky byly splněny kumulativně.⁹⁵ Jak můžeme vidět, tyto důvody pro dodatečné povolení stavby jsou srovnatelné s kritérii, která v územním řízení posuzuje stavební úřad podle § 90 StavZ.⁹⁶ Opravným prostředkem ve věci nepovolené stavby je odvolání, rozhodnutí o odvolání je možné přezkoumat soudem na základě zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů.⁹⁷

⁹² Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

⁹³ Podle § 109 StavZ jsou jimi ve zkratce stavebník, vlastník stavby (není-li stavebníkem), vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, vlastník stavby na pozemku, vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm a jiné osoby, jejichž práva mohou být prováděním stavby přímo dotčena.

⁹⁴ Ustanovení § 129 odst. 3 StavZ.

⁹⁵ Rozsudek NSS ze dne 31. července 2013, sp. zn. 7 As 58/2013.

⁹⁶ Posuzování záměru žadatele je obsahem kapitoly 2.3.

⁹⁷ Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na <http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf>.

4 Chráněná krajinná oblast

Jelikož je mým cílem se blíže zabývat maringotkami umístěnými na území CHKO, jeví se mi jako účelné za pomoci platné legislativy vymezit tuto lokalitu. Úpravu CHKO nalezneme v ZOPK, tento zákon tak bude jedním z hlavních pramenů, se kterými budu v této kapitole pracovat. Dle ustanovení § 25 odst. 1 ZOPK lze vyhlásit za CHKO „*rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení.*“ CHKO vyhláší vláda nařízením, jak je uvedeno v § 25 odst. 3 ZOPK, kde se dále uvádí, že vláda v nařízení vyhlásí též poslání CHKO a bližší ochranné podmínky.

4.1 Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví

Vzhledem k omezenému rozsahu kvalifikační práce mi jako příklad, se kterým budu dále pracovat, poslouží umístění maringotek jako sporných objektů v konkrétní CHKO, a to v CHKO Litovelské Pomoraví. Tato CHKO byla zřízena vyhláškou ministerstva životního prostředí ze dne 29. října 1990,⁹⁸ tedy ještě před tím, než ZOPK a ustanovení o vyhlášení CHKO nařízením nabylo účinnosti. V předmětné vyhlášce lze v ustanovení § 2 odstavci prvním nalézt hlavní cíle právní úpravy chráněného území, jsou jimi „*ochrana a postupná obnova hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejich typických znaků a vytvoření a rozvíjení ekologicky optimálního systému všestranného využívání krajiny a jejich přírodních zdrojů v oblasti.*“

Dané cíle by měly korespondovat s účelem ZOPK, k němuž se řadí udržení a obnova přírodní rovnováhy v krajině, ochrana rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás i šetrné hospodaření s přírodními zdroji.⁹⁹ Odstavec druhý § 2 vyhlášky o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví vymezuje chráněné území na základě typických znaků této oblasti, mezi které patří „*její povrchové utváření, včetně vodních ploch a toků, její vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu a ve vztahu k ní také rozmístění a urbanistická skladba sídlišť a místní zástavba lidového rázu.*“

⁹⁸ Vyhláška ministerstva životního prostředí České republiky, č. 464/1990 Sb., o zřízení chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví“).

⁹⁹ Ustanovení § 1 ZOPK.

4.2 Stavební a jiná nedovolená činnost v chráněné krajinné oblasti

Krajinná oblast, která je chráněna ze zákona, musí podléhat také celé řadě omezení, podtrhujících tuto ochranu. Tato regulace je obsažena nejen v zákoně, ale i v podzákoných právních předpisech. Ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví uvádí, že je na celém území kromě dalšího zakázáno parkovat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy. Nařízení vlády, kterým se CHKO vyhláší, má za cíl stanovit bližší podmínky ochrany, přičemž základní ochranné podmínky CHKO obsahuje § 26 ZOPK.¹⁰⁰

Zákaz o parkování vozidel a přívěsů obsažený ve vyhlášce se nicméně shoduje s § 26 odst. 1 písm. c) ZOPK, který zakazuje na celém území CHKO vjezd a setrvání motorových vozidel a obytných přívěsů mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, povolené jsou jen vjezdy a setrvání určitého typu vozidel, zejména vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření. Souhlas k vyhrazení míst k vjezdu a setrvání motorových vozidel a obytných přívěsů na území CHKO vydává AOKP ČR podle § 78 odstavce 3 písmene c) ZOPK.

Aby pojízdny objekt byl umístěn v souladu se zákonem, muselo by být prokázáno, že je možno jej podřadit pod zařízení potřebné pro lesní a zemědělské hospodaření. Zde by měla být rozhodující zejména funkce objektu, zda skutečně slouží k obhospodařování pozemků, a zda je skutečně způsobilý takto sloužit, i doba, po kterou je objekt na pozemku ponechán. I zemědělské hospodaření je však regulováno pro oblast první a druhé zóny CHKO.¹⁰¹ Vlastníci pojízdných maringotek mohou toto ustanovení obcházet v tom smyslu, že maringotku umístí za domnělým účelem provádění zemědělské hospodářské činnosti.¹⁰²

Jak bylo nastíněno, v souladu s ustanovením § 27 ZOPK se území CHKO člení na nejméně tři zóny odstupňované ochrany přírody, zpravidla až čtyři.¹⁰³ Děje se tak z důvodu bližšího určení způsobu ochrany přírody CHKO, přičemž podrobněji tuto oblast upravuje právní předpis, kterým se daná CHKO vyhláší.

¹⁰⁰ STLOUKAL, Petr. Chráněné krajinné oblasti. In MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 160 (§ 25).

¹⁰¹ Dle § 26 odst. 2 písm. d), odst. 3 písm. a) b) ZOPK je na těchto územích například zakázáno hnojit pozemky, měnit vodní režim, nevratně poškozovat půdní povrch či zavádět intenzivní chovy zvířat.

¹⁰² Např. v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. června 2014, sp. zn. 4 A 13/2011, žalobce argumentoval tím, že nevykonával zakázanou činnost v CHKO dle § 26 odst. 1 písm. c) ZOPK, poněvadž na dotčený pozemek převezl po vlastní ose maringotku za účelem zemědělského hospodaření, v tomto svém jednání nespátoval rozpor se ZOPK. Maringotka měla být určena zejména k uskladnění sekaček, křovinořezů a jiných nástrojů sloužících k obhospodařování pozemku žalobcem, nikoli k rekreaci.

¹⁰³ Jako je to v případě CHKO Litovelské Pomoraví - § 3 odst. 1 vyhlášky o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví.

V případě CHKO Litovelské Pomoraví stanoví podmínky výše zmíněná vyhláška o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví. Na základě zón odstupňované ochrany se podle § 25 odst. 2 ZOPK provádí hospodářské využívání území CHKO, které má za cíl udržet a zlepšovat jeho přírodní stav a zachování a vytváření optimálních ekologických funkcí těchto území. Toto ustanovení připouští i rekreační využití území CHKO, za předpokladu, že nepoškozuje přírodní hodnoty CHKO. Území první zóny CHKO spadá pod nejpřísnější ochranu a čítá tak nejvíce ochranných podmínek, nejméně se chrání čtvrtá zóna.¹⁰⁴ Co se týče zonace CHKO, oblast Moravičany spadá do třetí zóny CHKO, přesněji vodní plocha do druhé zóny, ale samotné parcely do zóny třetí.¹⁰⁵

Dle § 26 odst. 2 ZOPK je na území první zóny CHKO zakázáno umisťovat a povolovat nové stavby. Daný zákaz opět koresponduje s vyhláškou o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví v § 5 odst. 4 této vyhlášky, dle něhož nadto nejsou v první zóně povoleny ani změny ve využití území. Vyhláška dále zpřesňuje regulaci pro další zóny CHKO tak, že ve druhé zóně platí zákaz o umisťování nových staveb a změny ve využití území mimo zastavěná území.¹⁰⁶

Jak je vidět, úprava v zákoně a vyhlášce o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví se víceméně shoduje, a vyhláška tak plní funkci prováděcího právního předpisu.

4.2.1 Rozpor maringotek s ochranou přírody v chráněné krajinné oblasti?

Ochraně v CHKO podléhá i charakter krajiny, či spíše zejména kulturní, přírodní a historická charakteristika oblasti nebo místa, kterou se podle § 12 odstavce prvního ZOPK rozumí krajinný ráz. Krajinný ráz je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu podle § 12 odst. 1 ZOPK. Na základě tohoto ustanovení ZOPK mezi zásahy do krajinného rázu patří zejména umisťování a povolování staveb. Zákon v předmětném ustanovení tyto zásahy nevylučuje, avšak připouští je pouze tehdy, budou-li prováděny „s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.“ K zásahům tak musí docházet citlivě a šetrně.¹⁰⁷

Dále dle § 12 odstavce 2 ZOPK se k umisťování a povolování staveb, jakož i k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, vyžaduje souhlas orgánu ochrany přírody. Z tohoto ustanovení vyplývá, že umístění maringotky jakožto výrobku plnicího

¹⁰⁴ VOPÁLKOVÁ, Alena. Členění území chráněných krajinných oblastí. In MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 164 (§ 27).

¹⁰⁵ Informace poskytnuta Správou CHKO Litovelské Pomoraví.

¹⁰⁶ Ustanovení § 5 odst. 5 vyhlášky o zřízení CHKO Litovelské Pomoraví.

¹⁰⁷ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. října 2014, sp. zn. 29 A 80/2011.

funkci stavby a následné setrvání s ní na témže místě je významným zásahem do krajinného rázu chráněného území. Je tedy takovou činností, která je způsobilá negativně ovlivnit krajinný ráz, a pokud je vykonávána bez souhlasu orgánů ochrany přírody, je tato činnost v rozporu se ZOPK. Účelem je „ochrana krajinného rázu před těmi činnostmi, které do něj zasahují tak, že snižují jeho estetickou nebo přírodní hodnotu, krom jiného i harmonické měřítko a vztahy v krajině. Právě takovou změnou je umístění stavby, která je výraznou výškovou dominantou, do území zastavěného toliko nižší zástavbou, jako jsou rodinné domy, či nezastavěnou vůbec.“¹⁰⁸

Osoba, která provádí škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez zákonem vyžadovaného souhlasu příslušného orgánu, se dopouští přestupku, a jako fyzické osobě ji hrozí pokuta do výše 20 000 Kč podle § 87 odstavce 2 písmene f) ZOPK ve spojení s § 87 odst. 4 písm. b) ZOPK.

Dále podle § 87 odst. 3 písm. n) ve spojení s § 87 odst. 4 písm. c) ZOPK uloží orgán ochrany přírody pokutu až do výše 100 000 Kč fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že „vykonává ve zvláště chráněném území, označeném smluvně chráněném území, evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti činnost zakázanou“ nebo činnost, pro níž se vyžaduje souhlas orgánu ochrany přírody, aniž by byl souhlas udělen. A právě v blízkosti obce Moravičany v CHKO Litovelské Pomoraví se nachází významná ornitologická přírodní rezervace o celkovém počtu 70 hnízdicích ptáků, z nichž více jak 10 druhů ptactva patří k ohroženým.¹⁰⁹

Dalším přestupkem na úseku ochrany přírody je narušení krajinného rázu nesplněním povinnosti podle § 12 odstavce druhého ZOPK (§ 87 odst. 2 písmene h) ZOPK), tedy umístění stavby nebo jiné činnosti zasahující do krajinného rázu bez potřebného souhlasu.

Tímto přestupkem se zabýval NSS v rozsudku ze dne 24. května 2005, sp. zn. 6 As 6/2004, který posuzoval případ, kdy žalobci bez souhlasu orgánu ochrany přírody realizovali činnosti, kterými hrubě narušili přírodní charakteristiku krajinného rázu údolní nivy řeky, jež je součástí přírodního parku. Tyto činnosti spočívaly mimo jiné v umístění v krajině neestetickým dojmem působících dřevěných objektů, konkrétně suchého WC a mobilního objektu se sedlovou střechou. Mobilní buňka byla posléze opatřena koly, přičemž stavební úřad v tomto počínání neshledal stavbu podle stavebněprávních předpisů.

¹⁰⁸ Rozsudek NSS ze dne 9. listopadu 2007, sp. zn. 2 As 35/2007.

¹⁰⁹ Region Mohelnicko. *Přírodní rezervace Moravičanské jezero (Moravičany)* [online]. © Město Mohelnice, 23. 10. 2011 [cit. 21. ledna 2017]. Dostupné na < <http://www.regionmohelnicko.cz/o/prirodni-rezervace-moravicanske-jezero-moravicany> >.

Pokuta za uvedený přestupek byla žalobcům uložena ve výši deseti tisíc korun, tedy ve výši poloviny horní zákonné hranice. NSS v této věci shledal, že otázka, zda se v případě předmětných objektů jedná o stavby, je irelevantní, neboť „*skutková věta výroku správního rozhodnutí nehovoří o umístění stavby, leč o činnosti, v níž byl spatřován zásah do krajinného rázu.*“¹¹⁰ A právě i § 12 odstavce 2 ZOPK hovoří také o jiných činnostech, než ryze stavebních.

Dle názoru soudu je právní úprava v § 12 odstavce 2 ZOPK dostatečně konkretizována, neumožňující libovůli ze strany správního orgánu. Soud tak uzavírá, že je povinností správního orgánu „*zjistit náležitě skutkový stav věci a tento skutkový stav subsumovat pod právní normu, přičemž musí vyložit, v čem spatřuje naplnění skutkové podstaty přestupku,*“¹¹¹ pakliže správní orgán řízení o přestupku zahájí. Co se žalobců týče, soud potvrdil, že se činností spočívající zejména v umístění dvou objektů dopustili předmětného přestupku, protože nesplnili povinnost požádat o souhlas orgán ochrany přírody.

Stejného protiprávního jednání – narušení krajinného rázu nesplněním povinnosti podle § 12 odst. 2 ZOPK se může dopustit i právnická osoba nebo fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti, avšak dle jiného ustanovení ZOPK a pod hrozbou mnohonásobně vyšší sankce.¹¹² Pro úplnost a srovnání zmiňuji i tento přestupek, budu ovšem uvažovat, že vlastníci maringotek v drtivé většině případů vystupují jako fyzické osoby bez zřetele k jejich podnikatelské činnosti.

Název této kapitoly je pojatý formou tázací. Pokud mám tuto otázku zodpovědět, z mého pohledu i vzhledem k tomu, k čemu jsem v kapitole 4 dospěla, zde určitý rozpor mezi existencí a setrváním maringotek a ochranou CHKO skutečně je. K tomuto závěru přispívá fakt, že nesplněním zákonných povinností, předně nevyžádáním si stanoviska orgánu ochrany přírody ze strany vlastníka objektu, je takovéto počínání vlastníka způsobilé naplnit skutkovou podstatu přestupku na úseku ochrany přírody a krajiny, a to hned několika.

Pro doplnění uvádím, že odpovědnost za přestupek zaniká mimo jiné uplynutím promlčecí doby, která činí 1 rok, u přestupků, za které zákon stanoví sazbu pokuty s horní hranicí alespoň 100000 Kč, jsou to 3 roky.¹¹³ Pro srovnání, řízení o odstranění stavby –

¹¹⁰ Rozsudek NSS ze dne 24. května 2005, sp. zn. 6 As 6/2004.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Podle § 88 odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) ZOPK hrozí za toto protiprávní jednání pokuta až do výše 2 000 000 Kč.

¹¹³ Ustanovení § 29 písm. a), § 30 písm. a) b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

maringotky mnohdy podléhá průtahům, která takováto řízení prodlužují v řádu několika měsíců až let.¹¹⁴

V souladu s poznatky v kapitole 4.2.1 zákon umožňuje umístění pojízdného objektu v CHKO kromě jiného z důvodu hospodaření. To předpokládá určité obhospodařování a zlepšování stavu krajiny ze strany vlastníka. Pokud ovšem vlastník setrvá na daném místě s pojízdným objektem z jiného důvodu, tento účel nebude naplněn. Každodenní provoz maringotky bude také obnášet splašky a různorodý odpad, který pokud její vlastníci nebudou odvážet a likvidovat v souladu se zákonem, mohou jen přispívat ke znečištění přírody i k ohrožení chráněných druhů živočichů a rostlin, jejichž ochrana by měla být v CHKO prvotním předmětem zájmu.

Dle vyjádření zástupce Správy CHKO Litovelské Pomoraví, pokud by správci byli přítomni zajištění předmětného objektu, tak mohou zabránit vjezdu a setrvání, mohou udělovat pokutu za vjezd mimo místní komunikace (§ 26 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 87 odst. 3 písm. l) ZOPK), v momentě kdy se o umístění maringotky dozví se zpožděním několika měsíců na základě hlášení strážců přírody, je obtížné vlastníky pokutovat za skutek, u kterého není prokazatelné, kdo na území CHKO vjel, kdy a jakým způsobem došlo k dopravení objektu.

Domnívám se proto, že je nutno postupovat i v souladu s principem předběžné opatrnosti, tak jak je zakotven v § 13 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, ze kterého vyplývá, že postačuje možnost hrozby poškození chráněné části přírody, kupříkladu hrozící poškození významného krajinného prvku jakožto závažného poškození životního prostředí, o kterém bude pojednáno dále, a pochybnost o tom, že k takovému poškození opravdu dojde, nemůže být důvodem k nečinění opatření, v konkrétním případě, aby nebylo vydáno závazné stanovisko pro případnou regulaci této činnosti.¹¹⁵

¹¹⁴ HÁNYŠ, Rostislav. *Úřad odmítl dodatečně povolit maringotky, které v CHKO obcházejí zákon* [online]. iREGIONY, 12. ledna 2017 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na <

http://regiony.impuls.cz/maringotky-postavene-nacerno-v-chko-litovelske-pomoravi-urad-je-odmitl-povolit-gdy-olomoucky-kraj.aspx?c=A170112_123612_imp-olomoucky_kov >.

¹¹⁵ STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 35 (§ 4).

4.2.2 Stanoviska ke stavební a jiné činnosti v CHKO

Rozhodne-li se vlastník maringotky umístit tento výrobek plnicí funkci stavby na území CHKO, bude si muset vyžádat určitá stanoviska a souhlasy, aby toto jeho počínání proběhlo v souladu se zákonem.

V první řadě bude vlastník maringotky potřebovat v předchozí kapitole popsaný souhlas orgánu ochrany přírody podle § 12 odst. 2 ZOPK. Litera tohoto ustanovení obsahuje potencialitu ve smyslu všech staveb a jiných činností, které jsou způsobilé snížit nebo změnit krajinný ráz, zdůrazněnou slovy „*mohly by*.“ Otázkou zůstává, kdy se jedná o stavby nebo činnosti, které nemohou v negativních smyslu přispívat ke změně krajinného rázu.

Jelikož není v zákoně obsažen ani příkladný výčet těchto staveb a jiných záměrů, bude záležet na individuálním posouzení v konkrétní věci. Tento závěr podporuje i názor Mgr. Svatavy Havelkové obsažen v komentáři k ZOPK, že k tomu, zda bude souhlas podle § 12 odst. 2 ZOPK udělen, je zapotřebí ze strany orgánu ochrany přírody „*nejprve vymezit a charakterizovat místo, které je zamýšleným záměrem dotčeno, a následně konkrétně uvést, jak předemtná činnost negativně ovlivní jeho konkrétní estetické a přírodní hodnoty.*“¹¹⁶ Judikatura k tomuto dodává, že je třeba počítat s tím, že každý zásah do krajinného rázu představuje potencionální riziko pro existenci významného krajinného prvku.¹¹⁷

Souhlasy a závazná stanoviska vydávaná podle ZOPK, pokud slouží jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu, jsou závazným stanoviskem podle § 149 správního řádu.¹¹⁸ Obsah závazného stanoviska je závazný pro výrokovou část rozhodnutí (§ 149 odst. 1 správního řádu). Což znamená, že bylo-li vydáno orgánem ochrany přírody závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti o vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení vyhovět, správní orgán musí tuto žádost zamítnout, aniž by prováděl další dokazování (§ 149 odst. 3 správního řádu).¹¹⁹ Případem, kdy bude po posouzení orgánem ochrany přírody následovat rozhodnutí o povolení jiného orgánu, bude zejména rozhodnutí o umístění stavby. Pakliže povolení jiného orgánu nebude zapotřebí, souhlas se uděluje formou rozhodnutí ve správním řízení.¹²⁰

O daný souhlas a další stanoviska, která v této kapitole budou následovat, je třeba požádat orgán ochrany přírody, jejichž výčet obsahuje § 75 ZOPK. Na úseku ochrany přírody

¹¹⁶ HAVELKOVÁ, Svatava. Ochrana krajinného rázu a přírodní park. In MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 130 (§ 12).

¹¹⁷ Rozsudek NSS ze dne 9. listopadu 2007, sp. zn. 2 As 35/2007.

¹¹⁸ Ustanovení § 90 odst. 1 ZOPK.

¹¹⁹ STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 115 (§ 12).

¹²⁰ HAVELKOVÁ, Svatava. Ochrana krajinného rázu a přírodní park. In MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 129 (§ 12).

v CHKO vykonává státní správu v ochraně přírody a krajiny AOPK ČR, jak stanovuje § 78 ZOPK, zejména vydává, jak již bylo zmíněno, souhlas k povolení vjezdu a setrvání vozidel, taktéž povoluje výjimky ze zákazu v případě CHKO.¹²¹

Dalším závazným stanoviskem je stanovisko orgánu ochrany přírody k některým činnostem ve zvláště chráněných územích dle § 44 odstavce 1 ZOPK. Jak se uvádí v předmětném ustanovení, bez tohoto stanoviska nelze na území CHKO činit určité záměry jako ohlášení stavby či povolení k odstranění stavby. Závazné stanovisko se však podle § 44 odst. 2 ZOPK nevydává u staveb v zastavěném území obce ve čtvrté zóně CHKO a pro stavby v zastavěném území města, které se nachází na území CHKO.

Protože zákon konkrétní podmínky nestanovuje, bude záležet zejména na správním uvážení orgánu, který bude muset při vydání stanoviska přihlídnout k cílům a účelu zákona, tak aby zamýšlený záměr neznamenal nepřiměřený zásah do chráněného území.¹²² Orgánem ochrany přírody je AOPK ČR podle § 44 odstavce 1 ZOPK.¹²³ Jak bylo zmíněno výše, na území první zóny CHKO se zakazuje umísťovat a povolovat nové stavby, pokud jde o stávající, a nikoli nové stavby na tomto území, použije se právě tohoto stanoviska.¹²⁴

Nemohu opomenout ani závazné stanovisko k zásahům do významných krajinných prvků podle § 4 odst. 2 ZOPK, na základě něhož má dojít k zajištění jejich ochrany před poškozováním a ničením. Citované ustanovení umožňuje jen takové využití, které nenaruší obnovu významného krajinného prvku a nedojde k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. Zejména je tak umožněno běžné hospodaření v lesích, které nenarušuje možnost obnovy lesa a nelze jej považovat za poškozování významného krajinného prvku nebo snižování jeho ekologické stability. Dále by na základě obdobného posouzení bylo možno akceptovat provádění běžné údržby na pozemku, obhospodařování pozemku zemědělským způsobem a hospodaření na rybnících.¹²⁵

Jak samotný název napovídá, bude se jednat o krajinný prvek, který je důležitý co do jeho významu. V ustanovení § 3 odstavce 1 písm. b) ZOPK nalezneme jejich příkladný výčet. Ex lege tak může jít o lesy, rašeliniště, vodní toky, údolní nivy nebo se jimi rozumí jiné části krajiny, které orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek zaregistruje¹²⁶ zápisem do

¹²¹ Ustanovení § 78 odst. 3 písm. c), h) ZOPK.

¹²² HAVELKOVÁ, Svatava. Závazné stanovisko k některým činnostem ve zvláště chráněných územích. In MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 198 (§ 44).

¹²³ STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 219 (§ 44).

¹²⁴ Tamtéž, s. 157 (§ 26).

¹²⁵ Tamtéž, s. 35 (§ 4).

¹²⁶ Podle § 6 ZOPK.

seznamu významných krajinných prvků,¹²⁷ kupříkladu trvalé travní plochy, na nichž může dojít k umístění maringotky. Opatření si tohoto stanoviska vyžadují všechny zásahy, které by mohly způsobit poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení jeho ekologicko-stabilizační funkce, zejména umístování staveb.¹²⁸ Vlastník maringotky, který takovýto zásah od významného krajinného prvku zamýšlí, bude nejprve nucen zajistit si toto stanovisko.

Například jako významný krajinný prvek v působnosti obecního úřadu Litovel v katastrálním území Vilémov byla 18. 3. 1994 zaregistrována oblast Na příhonu o výměře 2,28 ha, kde se vyskytují určitá společenstva rostlin.¹²⁹ Dalšími významnými krajinnými prvky na území CHKO Litovelské Pomoraví jsou vodní plochy, Moravičanské jezero, zalesněná přírodní rezervace Doubrava, pole a louky,¹³⁰ pro něž platí zvýšená míra ochrany území. Je to z toho důvodu, že takovýto enkláv stále ubývá, proto tu převládá zájem na tom, aby se co nejdéle zachovaly. Nepodaří-li se dohledat registrovaný významný krajinný prvek, měli by mít vlastníci maringotek na paměti, že ze zákona půjde zejména o lesy a vodní toky, jak bylo popsáno výše.

Co se ZOPK týče, hypoteticky by ještě v případě maringotek mohlo připadat v úvahu povolení ke kácení dřevin na základě § 8 ZOPK, uvažujeme-li, že u těchto pojízdných objektů mají jejich vlastníci zajištěno dřevo k zatápění. Jelikož však lze toto povolení vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin a jedině pokud není možné zamýšleného cíle dosáhnout jiným způsobem, než pokácením dřevin,¹³¹ nelze předpokládat, že by jen pro výše uvedený účel orgán ochrany přírody vykácení povolil. Povolení se ale podle § 8 odst. 4 ZOPK nevyžaduje ke kácení dřevin, jež jsou svým stavem způsobitelně bezprostředně ohrozit život a zdraví nebo způsobit škodu značného rozsahu.

Jelikož § 90 odst. 17 ZOPK stanoví, že orgány ochrany přírody poskytují předběžné informace podle správního řádu, může každý na základě § 139 správního řádu požadovat, aby mu správní orgán poskytl předběžnou informaci, zda, a případně za jakých podmínek, lze určitý záměr uskutečnit, a podle jakých hledisek bude žádost posuzována, a za jakých předpokladů je možné jí vyhovět. I v případě úmyslu umístění maringotky v daném území tak

¹²⁷ DAMOHORSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 365.

¹²⁸ Ustanovení § 4 odstavec 2 ZOPK.

¹²⁹ *Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje. Analytická část*. [online]. Olomoucký kraj [cit. 9. února 2017]. Dostupné na < <https://www.kr-olomoucky.cz/koncepce-ochrany-prirody-a-krajiny-pro-uzemi-olomouckeho-kraje-cl-364.html> >.

¹³⁰ Na dotaz zodpovězeno správcem z CHKO Litovelské Pomoraví.

¹³¹ STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 95 (§ 8).

lze požádat o předběžnou informaci v písemné formě, přičemž v téže věci lze žádost učinit pouze jednou.¹³²

Ještě před tím, než dojde k umístění maringotky, bude vlastník vyžadovat povolení výjimky ze zákazu k vjezdu a setrvání vozidel mimo silnice a místní komunikace na území CHKO podle § 26 odstavce 1 písmene c) ZOPK, jelikož jak již bylo popsáno, na celém území CHKO je zakázáno vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy.

Daný zákaz je relativní,¹³³ je proto možno požádat o výjimku ze zákazu ve zvláště chráněných územích podle § 43 odst. 1 ZOPK, tu lze povolit pouze v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, anebo v případě, že povolená činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. Tato žádost je nejčastěji užívanou ze strany vlastníků maringotek v kauze Moravičanského jezera.

Kromě ZOPK by mohl být dalším dotčeným předpisem zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), poněvadž při stálém provozu maringotek může docházet ke znečištění podzemních vod. Nakládáním s povrchovými nebo podzemními vodami zákon rozumí i jejich odběr a vypouštění odpadních vod.¹³⁴ A každý, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, je povinen dbát o jejich ochranu a zabezpečení jejich hospodárného a účelného užívání, jak je stanoveno v § 5 vodního zákona.

Povolení k nakládání s povrchovými a podzemními vodami podle § 8 odstavce 1 písm. c) vodního zákona se v případě podzemních vod vyžaduje k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních. Takovéto povolení se vydává k žádosti fyzické osoby podle odstavce druhého téhož ustanovení, a toto povolení pak opravňuje nakládat s vodami v rozsahu a k účelu po dobu v povolení uvedenou. V případě vybudování studny, bude zapotřebí stavební povolení vodoprávního úřadu k vodním dílům dle § 15 vodního zákona. Jestliže by stavba zasahovala do ochranného pásma vodního zdroje, bylo by zapotřebí souhlasu vodoprávního úřadu podle § 17 vodního zákona. Tento souhlas vyžadují zařízení, činnosti a stavby, ke kterým není zapotřebí povolení, mohou však přesto ovlivnit vodní poměry.

¹³² Ustanovení § 139 odst. 3 správního řádu.

¹³³ STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 154 (§ 26).

¹³⁴ Ustanovení § 2 odst. 9 vodního zákona.

5 Umístování maringotek na území CHKO

Pro poslední kapitolu jsem si vybrala dva případy z praxe, které se týkaly umístění maringotek v CHKO. Když při tom navážu na předchozí kapitolu, zajímalo mě, co by Správa CHKO Litovelské Pomoraví vyžadovala, aby na území CHKO měli vlastníci stavby legálně.

Vlastníci si vyžádali všechna stanoviska – vjezd a setrvání vozidel za účelem rekreace a využití oblasti, tuto žádost potom rozšířili o vjezd a setrvání mobilních přípojných objektů – maringotek. Z pohledu správců to není přípustné a nemají zájem v této oblasti jakkoli podporovat individuální rekreaci. Jde o využití území, které je deklarované v územním plánu.

Například proti tomu, že zde chtěla obec vybudovat naučnou stezku, nemají námitek, kdokoli zde může procházet, lidé mohou vyvenčit psa, naproti tomu, pokud je na každé parcele maringotka, využití území je jiné, než bylo na počátku, najednou zde vznikají takřka rodinné domy s komunikací a zaniká otevřená krajina s rozptýlenou zelení. Správa CHKO Litovelské Pomoraví by byla ochotna respektovat jedině fakt, pokud by činnost podléhala schválení v územním plánu, ale v tomto případě není důvod takovouto činnost v územním plánu povolovat ani dodatečně, jedinou cestou je zažádat o změnu územního plánu.

Ze strany vlastníků maringotek se na základě jejich stanoviska jeví přípustnou leda hospodářská činnost, například lesní hospodářství, kdy by se vlastníci snažili obhospodařovat dané území, a za tímto účelem navštívili danou lokalitu několikrát do roka. Zájem na hospodářském přínosu podle § 1 ZOPK však zde nemůže vyvážit zájem na ochranu před rušivým zásahem do krajinného rázu.¹³⁵

5.1 Kauza Moravičany

V úvodu závěrečné práce jsem se dotkla kauzy maringotek nalézajících se v lokalitě Moravičany, nyní ji rozeberu blíže. Jako hlavní zdroj poslouží záznam z ústního jednání ze dne 11. 3. 2015 ve věci stavební činnosti u jihozápadního rohu Moravičanského jezera v CHKO Litovelské Pomoraví.¹³⁶ Šlo zde o vyřešení statutu sporných objektů situovaných v této lokalitě, a to maringotek a oplocení. Zástupci CHKO Litovelské Pomoraví zde uvedli, že maringotky jsou na dotčené lokalitě umístěny od roku 2011, přičemž každá má jiného vlastníka. Maringotky se tak v dané lokalitě nacházely okolo čtyř let do provedení místního šetření, mám za to, že charakter dlouhodobosti jako jeden ze základních znaků výrobku

¹³⁵ Rozsudek NSS ze dne 9. listopadu 2007, sp. zn. 2 As 35/2007.

¹³⁶ Informace ze záznamu byly upřesněny po setkání se zástupcem Správy CHKO Litovelské Pomoraví dne 7. 3. 2017.

plnicího funkci stavby, které jsem na základě příslušné judikatury vymezila v kapitole 1.2, je v tomto případě splněn.

Pozemky jsou oploceny a zpřístupňuje je nová cesta s kamenitým povrchem. Celkově se na této lokalitě nalézají okolo devíti maringotek,¹³⁷ přičemž některé z nich byly stavebně upraveny vnějším dřevěným opláštěním a vybudováním krytých verand, objekty jsou rovněž opatřeny střechami a komínem. V bezprostřední blízkosti těchto sporných objektů se nachází studna, prvky technické infrastruktury v podobě solárních panelů na výrobu energie, drobné objekty kůlny, suché WC či molo pro lodní využití, dále pak trávník, který je pravidelně obhospodařován.

Existence těchto podpůrných zařízení jako je suchá nastálo postavená toaleta, pergola nebo kůlna jako sklad náradí může dle judikatury dosvědčit záměr ponechat maringotku na pozemku trvale nebo dlouhodobě. Dalšími kritérii dokládajícími tento úmysl je vytvoření přístupových cest k tomuto výrobku (maringotce) – v daném případě zpřístupnění maringotky za pomoci stálé přístupové cesty s kamenitým povrchem, dále vybudování přípojek sítí technického vybavení (zde solární panely a studny) anebo provedení terénních úprav v souvislosti s umístěním výrobku (maringotky).¹³⁸

Po nahlédnutí do katastru nemovitostí zjišťuji informace o dotčených parcelách v obci Moravičany v katastrálním území Moravičany. První parcela, parcelní číslo 1898/2 má jako způsob využití uveden: zeleň, druh pozemku je veden jako ostatní plocha, vlastnické právo k tomuto pozemku se dělí mezi tři vlastníky v poměru 1/3. Pozemek je o výměře 7 307 m². Dále parcelní číslo 1725, způsobem využití je zde jiná plocha a druhem pozemku je rovněž ostatní plocha. Vlastnické právo k pozemku je v podílu 1/3 mezi třemi vlastníky, omezeno věcným břemenem chůze a jízdy. Výměra pozemku je 2 829 m².

Poslední dotčenou parcelou, která se nachází napravo od prvně zmíněných parcel, je parcelní číslo 1726 o výměře pozemku 2 102 m², vlastnické právo svědčí jednomu vlastníku, jako druh pozemku je zde označen lesní pozemek. Způsobem ochrany dané nemovitosti je pozemek určený k plnění funkcí lesa. Tato parcela se tak odlišuje od předchozích dvou druhem pozemku, způsobem ochrany, ale především odlišným účelem.

V záznamu se k tomuto uvádí, že je veden pro lesní hospodaření, což by mohlo opravňovat existenci maringotky a oplocení na této parcele. Podle § 18 odstavce 5 StavZ je možnost v nezastavěném území umísťovat stavby pro lesnictví, včetně oplocení za

¹³⁷ Původně byly maringotky jenom tři, jejichž vlastníci se dohodli a zakoupili dohromady jednu z parcel, posléze se rozrostly na celkový počet 9 – 12.

¹³⁸ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31A 3/2014.

předpokladu, že nejsou výslovně vyloučeny územně plánovací dokumentací. Podle § 79 odst. 2 písm. k) StavZ není vyžadováno územní rozhodnutí ani územní souhlas k oplocení lesních školek, tuto výjimku však nemůžeme subsumovat pod daný případ, když zjevně o lesní školku nejde. U předmětné maringotky by se tak vyžadovalo územní posouzení.

Jelikož se v oblasti Moravičany nacházelo ochranné pásmo přírodní rezervace, jak mi objasnila Správa CHKO Litovelské Pomoraví, měl by být vydán souhlas orgánu ochrany přírody ke stavební činnosti v této oblasti podle § 37 odstavce 2 ZOPK. Dále by vlastník potřeboval povolení k umístění stavby – včelína (§ 12 odst. 2 ZOPK).

Vlastník byl oprávněn provést změnu druhu pozemku na lesní, takovýto počin je v souladu se StavZ a žádá si rozhodnutí o změně využití území, pokud podmínky nebyly již schváleny na základě jiného územního rozhodnutí (§ 80 odst. 2 písm. e) StavZ). Ostatně měnit skladbu a plochy kultur je zakázáno jen na území první zóny CHKO (§ 26 odst. 2 písm. c) ZOK). Jak mi bylo osvětleno, maringotka v současné době plní funkci včelína a slouží jako zázemí pro lesní hospodaření jenom do doby zajištění lesní kultury na dobu šesti let, kterou lze prodloužit.

V záznamu se rovněž uvádí, že na základě územního plánu obce Moravičany spadají první dvě dotčené plochy, na kterých se maringotky nacházejí do dvou oblastí. První do zóny „Z“ přírodní – louky, zatravněné plochy, doprovodná zeleň komunikací¹³⁹ a druhá plocha¹⁴⁰ pod „zařízení technického vybavení.“¹⁴¹ Zařízení technického vybavení by se mohlo podřadit pod plochy technické infrastruktury, které zahrnují kromě pozemků vedení a staveb i s nimi provozně související zařízení technického vybavení, například vodovodů, kanalizace, zařízení pro nakládání s odpady, energetických vedení, kdy součástí těchto ploch mohou být i pozemky dopravní infrastruktury (§ 10 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb.).

O plochy technické infrastruktury se obvykle jedná tehdy, kdy využití pozemků pro tuto infrastrukturu vylučuje jejich začlenění do ploch jiného způsobu využití a jiné využití těchto pozemků není možné (§ 10 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb.). Plochy přírodní dle § 16 odst. 1, 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., vymezené za účelem zajistit podmínky pro ochranu přírody a krajiny, zahrnují zpravidla pozemky v první a druhé zóně CHKO.

Co se ploch zeleně týče, spadá do přípustného využití podle územního plánu oplocení, stavby a zařízení, které svým charakterem odpovídají způsobu využívání ploch soukromých zahrad, jedná se například o kůlny, altány, malá dětská hřiště, bazény či zahradní domky

¹³⁹ p. č. 1725 v k. ú. Moravičany.

¹⁴⁰ p. č. 1898/2 v k. ú. Moravičany.

¹⁴¹ AOPK ČR. Správa CHKO Litovelské Pomoraví. Záznam ze dne 31. 3. 2015, č. j. S/1068/LM/15-1068/LM/15. s. 1.

nepobytového charakteru.¹⁴² K nepřijatelnému využití řadí územní plán obce Moravičany stavby pro bydlení a rekreaci (= chaty).¹⁴³ I v textové části územního plánu obce Moravičany se uvádí, že nebudou vymezovány plochy pro chatovou výstavbu, a tedy nebyly navrženy rozvojové plochy pro rodinnou rekreaci – chaty.¹⁴⁴

Jenže na základě výše popsaných skutečností se musím přiklonit k závěru, že maringotky jsou pobytového charakteru, o čemž mohou svědčit provedené stavební úpravy, vybudování dalších zařízení v její blízkosti (například zbudování pergoly dokládá veskrze jasný cíl, a to zvelebení daného objektu) i setrvání vlastníka s těmito objekty na témže místě po dlouhou dobu.

Ani po zhlédnutí fotodokumentace objektů nacházejících se na pozemcích p. č. 1725 a 1898/2 v k. ú. Moravičany (příloha č. 1) se neodkláním od tohoto názoru, neboť dané objekty se na první pohled neblíží klasické maringotce, ale spíše obytné chatce či zahradnímu domku sloužícímu k bydlení a existence daných podpůrných zařízení (terasa, schody – příloha č. 2), jakož i vybudování příjezdové cesty (příloha č. 3), domněnku o existenci výrobku plnicího funkce stavby potvrzuje.

Vše nasvědčuje skutečnosti, že vybudování maringotek na ploše, která je označena jako plocha zeleně, by mělo být v rozporu s územním plánem obce. Nicméně stavební úřad ve svém dřívějším vyjádření v této věci rozhodl, že maringotky jakožto vlečná vozidla, která jsou na základě doložených dokladů funkční k převozu a nejsou připojena na žádné inženýrské sítě, jsou výrobky, které svým určením neplní funkci stavby. Ke stejnému verdiktu, tj. že se nejedná o stavby dle stavebního zákona, došel stavební úřad v případě chemických WC a u zřízení elektrické energie pro zabezpečovací systém.

V případě vrtané studny byl učiněn závěr, že tato je vodním dílem a věc bude postoupena příslušnému správnímu orgánu k dalšímu řízení.¹⁴⁵ Studna je skutečně dle demonstrativního výčtu § 55 odst. 1 písm. j) vodního zákona zařazena mezi vodní díla,

¹⁴² V případě těchto staveb a zařízení jde o podmíněně přípustné využití, onou podmínkou je, že lze tyto stavby umístit pouze v plochách, které jsou součástí zastavěného území.

¹⁴³ Moravičany - Územní plán. *Textová část řešení* [online]. Obec Moravičany, prosinec 2016, s. 37 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na <

<http://www.obec-moravicany.cz/opatreni-obecne-povahy-1-2016-uzemni-plan/d-3445>

>

¹⁴⁴ Moravičany – Návrh územního plánu. *Textová část odůvodnění ÚP* [online]. Obec Moravičany, prosinec 2016, s. 14 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na <

<http://www.obec-moravicany.cz/opatreni-obecne-povahy-1-2016-uzemni-plan/d-3445>

>

¹⁴⁵ Městský úřad Mohelnice. Sdělení ze dne 26. 10. 2012, č. j. SURI-24349-12/Ticm. s. 2-3.

v ostatním ovšem se stavebním úřadem nemohu souhlasit, když je na základě výše uvedených důvodů zřejmé, že se v případě předmětných maringotek o vozidla nejedná.

Na kauzu maringotek v obci Moravičany jsem se doptala zástupce CHKO Litovelské Pomoraví a dozvěděla jsem se následující. Parcely se nachází na okraji přírodní památky, dříve tu byla přírodní rezervace, krajinářsky cenné Moravičanské jezero. Jedná se o zachovalý krajinný ráz, který se mění tím způsobem, že se z nezastavěné plochy stává takřka zahrádkářská oblast. Dříve zde docházelo k volné migraci živočichů, k potravní nabídce pro bobry a ptactvo a existenci náletových dřevin. Vlastníci na své pozemky zajíždějí svými motorovými vozidly, což způsobuje hluk.

Problémem je zde realizace rekreace na ploše, která je vedena jako plocha přírodní. Ačkoli se nejedná o lokalitu ve smyslu první zóny CHKO či rezervace, i v důsledku existence zvláště chráněných druhů je účelné, aby její využití probíhalo v souladu s územním plánem obce. Cíle správy CHKO jsou spíše preventivního rázu, a to dostat využití krajiny do určitých regulí územního plánu, podle nich existují dvě možnosti – buď výstavba není možná, anebo procesem změny územního plánu umožnit výstavbu tak, ať je to předvídatelné a čitelné pro veřejnost, čili aby stavební úřad hájil územní plán, který vytváří a spravuje.

5.1.1 Dílčí závěr

Na tomto reálném příkladu z praxe je jasně patrné, že umístování pojízdných objektů v dotčené lokalitě je zde v rozporu s platnou právní úpravou, jenomže nikdo s tím není sto nic dělat, absentuje i rozhodnutí stavebních úřadů o tom, zda je daný objekt stavbou.¹⁴⁶ Byť došlo k přijetí nového stavebního zákona, objekty jako maringotky v něm nejsou vydefinovány. Určité východisko poskytuje judikatura správních soudů, ovšem ta je omezena co do četnosti počtu případů. Jako posun v právní úpravě pozitivním směrem vnímám zavedení institutu výrobku plnicí funkci stavby, který v určitých hraničních případech může dopomoci k vymezení sporného objektu a jeho podřazení pod tento výrobek, což může vyústit až k zahájení řízení o jeho odstranění.

¹⁴⁶ Pro vypořádání dané posloupnosti ve věci zde uvádím následující informace, poskytnuty Správou CHKO Litovelské Pomoraví. V roce 2015 proběhlo jednání s tím, že rozhodnutí v dané věci mělo padnout v květnu téhož roku. Nestalo se tak, proto v srpnu byla podána ze strany správy urgencye na stavební úřad. Na to stavební úřad reagoval oznámením o zahájení řízení o odstranění staveb – všech dvanácti maringotek, vlastníci posléze podali žádost o dodatečné povolení, došlo tak k přerušení řízení o odstranění staveb. V únoru 2016 Správa CHKO Litovelské Pomoraví jako dotčený orgán státní správy vydala negativní závazné stanovisko k dodatečnému povolení. Následně se konalo místní šetření v rámci řízení o dodatečném povolení za účasti vlastníků, jejich právní zástupců, obce a správce dobývacího prostoru, v rámci dvou až tří měsíců stavební úřad vydal rozhodnutí, ve kterém zamítl dodatečné povolení staveb, nikoli na základě negativního stanoviska správy CHKO, ale na základě rozporu záměru s územním plánem obce, který neumožňuje individuální rekreaci na pozemcích technické infrastruktury a ploch přírodních. K vydání rozhodnutí tak došlo po pěti letech, počítáno od doby, kdy byly maringotky na pozemky umístovány.

5.2 Kauza Chylice

V předchozí kapitole jsem se dotkla kauzy obytných maringotek v obci Moravičany, která byla řešena v praxi. Problematika specifických pojízdných objektů se počíná prolínat i aktuálními soudními rozhodnutími, kdy rovněž NSS se zabýval odstraněním maringotky jako stavby v katastrálním území Chylice, okres Uherské Hradiště, která spadá pod působnost katastrálního úřadu pro Zlínský kraj. Abych demonstrovala, že problematika maringotek není doménou jen CHKO Litovelské Pomoraví, ale i ostatních CHKO, potažmo i jiných krajů na území celé České republiky, rozhodla jsem se do této kapitoly zařadit i tuto kauzu. Všimla jsem si také, že v judikatuře takřkajíc z novější doby,¹⁴⁷ se stále častěji objevoval tento případ.

Po nahlédnutí do katastru nemovitostí jsem zjistila, že druh pozemku p. č. 3729/3 v obci Ostrožská Nová Ves v katastrálním území Chylice, na němž byla maringotka umístěna, spadá pod ornou půdu. Způsoby ochrany dané nemovitosti jsou hned dva, a to zemědělský půdní fond a ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně. Pozemky zemědělského půdního fondu spadají pod plochy zemědělské, jejichž účelem je zajištění podmínek pro převažující zemědělské využití.¹⁴⁸

Dle platného územního plánu obce Ostrožská Nová Ves, který vydalo zastupitelstvo obce dne 25. 6. 2015, a který nabyl 14. 7. 2015 účinnosti, je rozvoj rekreace v prostoru jezer limitován zájmy ochrany vodního zdroje, územní plán nenavrhuje nové plochy rekreace,¹⁴⁹ nepočítá se s žádnými formami rekreace v chatkách anebo maringotkách tak, aby se zamezilo úniku odpadních vod do vodních ploch a jejich okolí. Výjimku představují povolené chaty na Rybářském poloostrově,¹⁵⁰ v tomto případě se však o tuto lokalitu nejedná.

V ochranném pásmu II. stupně vodního zdroje zakazuje územní plán umisťovat a realizovat stavby včetně jiných zařízení, která nespĺňují kritérium stavby, např. mobilní buňky, maringotky, vjezd je možný pouze s povolením vydávaným na základě žádosti s řádně odůvodněnou nutností vjezdu. Vedle ochranného pásma vodního zdroje zásadně omezuje využití tohoto území vymezený aktivní dobývací prostor a existence chráněného ložiskového

¹⁴⁷ Například rozsudek NSS ze dne 14. dubna 2016, sp. zn. 1 As 48/2016; rozsudek NSS ze dne 24. listopadu 2016, sp. zn. 4 As 198/2016; nebo rozsudek NSS ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 1 As 49/2016.

¹⁴⁸ Ustanovení § 14 vyhlášky č. 501/2006 Sb.

¹⁴⁹ Územní plán Ostrožská Nová Ves. II. *Odůvodnění územního plánu* [online]. Uherské Hradiště [cit. 21. července 2017]. Dostupné na < <http://www.mesto-uh.cz/uzemni-plan-ostrozska-nova-ves> >.

¹⁵⁰ Územní studie. Využití ploch uvolněných po těžbě šterkopisku - Ostrožská jezera. *Odůvodnění*. [online]. Zlínský kraj [cit. 21. července 2017]. Dostupné na < <https://www.kr-zlinsky.cz/uzemni-studie-vyuziti-ploch-uvolnenych-po-tezbe-sterkopisku-ostrozska-jezera-cl-3497.html> >.

území. Uvnitř dobývacího prostoru je umístování staveb podmíněno vyjádřením báňského úřadu.¹⁵¹

Touto nebo obdobnou¹⁵² procesní situací se zabýval jak senát č. 1, tak čtvrtý senát NSS. V rozhodnutí senátu č. 1 NSS je umístěná stavba „*chatky plechová maringotka bílé barvy, zastřešena sedlovou střechou s přesahem, o rozměrech cca 2,0 x 6,0 m, včetně WC TOI.*“¹⁵³ Stavební úřad zahájil řízení o odstranění obou objektů - plechové maringotky i toalety. NSS dal stavebnímu úřadu za pravdu, poučení ve věci bylo učiněno s přihlédnutím k § 129 odst. 2 StavZ. Místní šetření, které se uskutečnilo ještě před zahájením řízení, proběhlo podle názoru NSS taktéž v souladu se zákonem. Soud uzavřel, že by stavba podléhala územnímu rozhodnutí, nikoli ohlášení.

Rozhodnutí čtvrtého senátu NSS se týká odstranění objektu: „*zelená maringotka na kolech o rozměrech cca 4,0 m x 3,0 m, včetně přístupových schůdků, suchého WC a zpevněné plochy.*“¹⁵⁴ K místnímu šetření se NSS vyjádřil v tom smyslu, že stavební úřad nemá v řízení podle § 129 StavZ povinnost jej provádět, pokud mohou být rozhodné okolnosti zjištěny z jiných důkazních prostředků. Čtvrtý senát NSS se na rozdíl od předchozího rozhodnutí vypořádal se skutečností, že daná maringotka, u níž je zřejmé, že byla zbavena mobility plní funkci stavby ve smyslu StavZ, dále to obsáhleji odůvodňuje.¹⁵⁵

Pro srovnání, obdobnou věc na pozemku p. č. 3729/12 v k. ú. Chylice řešil také Krajský soud v Brně, podle něhož stavební úřad pochybil v tom, že vlastníka pozemku o zamýšlené kontrolní prohlídce opomněl vyrozumět, tento nesprávný postup nicméně neměl vliv na samotné rozhodnutí, když fakticita zjištěných údajů na místě nebyla rozporována.¹⁵⁶

Krajský soud učinil závěr, že maringotku lze zařadit pod výrobek plnící funkci stavby, což podrobně zdůvodňuje. Soud odmítá názor, „*podle něhož výrobkem plnícím funkci stavby nemůže být nemotorové vozidlo, resp. může jím být pouze v případě, přestane-li být přepravitelné po pozemních komunikacích. Stavební zákon hovoří zcela obecně o „výrobcích“ a nevylučuje tedy z této definice předem žádné typy výrobků, tj. ani silniční vozidla, ať už motorová nebo nemotorová.*“ Podle soudu okolnost, zda je výrobek umístěn trvale nebo

¹⁵¹ Územní plán Ostrožská Nová Ves. II. Odůvodnění územního plánu [online]. Uherské Hradiště [cit. 21. července 2017]. Dostupné na < <http://www.mesto-uh.cz/uzemni-plan-ostrozska-nova-ves> >.

¹⁵² V rozhodnutí 4. senátu NSS jsou parcelní čísla anonymizována, dá se předpokládat, že se jedná o pozemky v sousedství p. č. 3729/1, 3729/2, 3729/4, druhy pozemku a způsob ochrany (ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně) jsou totožné jako u výše popsaného.

¹⁵³ Rozsudek NSS ze dne 14. dubna 2016, sp. zn. 1 As 48/2016.

¹⁵⁴ Rozsudek NSS ze dne 24. listopadu 2016, sp. zn. 4 As 198/2016.

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31 A 4/2014.

dlouhodobě je nutno posuzovat v každém případě individuálně, pokud nebude ze strany vlastníka záměr výslovně sdělen.¹⁵⁷

5.2.1 Dílčí závěr

Z rozsudku NSS¹⁵⁸ plyne, že daný objekt byl proveden bez rozhodnutí, opatření nebo jiného úkonu stavebního úřadu vyžadovaného StavZ. Jak bylo popsáno v kapitole 2.2, bude ze strany stavebního úřadu vydán územní souhlas, pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše. Objekty v tomto případě se nachází mimo zastavěné území nebo zastavitelnou plochu, v katastru nemovitostí je daná plocha označena jako orná půda. Výše uvedené objekty jsou tak umístěny v rozporu s územním plánem obce.

Co se dodatečného povolení týče, neměla by v případě maringotek nalézajících se v katastrálním území Chylice připadat v úvahu, když lze podle § 129 odstavec 3 písmeno a) StavZ stavbu dodatečně povolit, není-li umístěna v rozporu s územně plánovací dokumentací, *a contrario*, pokud umístění maringotky přímo odporuje územnímu plánu, její dodatečné povolení nebude možné. Věc by měla být stavebním úřadem posouzena podle ustanovení § 129 odstavec 1 písmeno b) StavZ, v souladu s tímto by měl stavební úřad nařídit odstranění stavby jako stavby nepovolené a zahájit řízení o odstranění této stavby.

Účastníky řízení budou s přihlédnutím k § 129 odstavec 10 StavZ vlastník, který bude zřejmě i stavebníkem pozemku, jiným oprávněným dle katastru nemovitostí nesvědčí vlastnické právo a vlastníci sousedních pozemků, jejichž práva mohou být odstraňováním stavby přímo dotčena (dle katastru p. č. 3729/1, 3729/3, 3729/5, 3734 v katastrálním území Chylice, druh pozemků: orná půda).

¹⁵⁷ Tamtéž.

¹⁵⁸ Rozsudek NSS ze dne 14. dubna 2016, sp. zn. 1 As 48/2016.

Závěr

Tématem diplomové práce byla problematika maringotek a jejich posouzení dle stavebního zákona. Cílem závěrečné práce bylo ucelené zpracování daného tématu a zodpovězení výzkumné otázky, jestli se v případě maringotek jedná o vozidla, nebo je za určitých okolností můžeme podřadit pod pojem „výrobek plnicí funkci stavby“ podle § 2 odst. 3 StavZ a nařídit jejich odstranění. Pozornost byla věnována umístování maringotek v CHKO, zejména na příkladu CHKO Litovelské Pomoraví.

S využitím judikatury jsem vymezila dva základní znaky, které výrobek plnicí funkci stavby musí splňovat. Prvním znakem se rozumí způsobilost výrobku plnit funkci stavby, jako druhý znak je vnímán charakter dlouhodobosti, tj. umístění daného výrobku na dotčeném pozemku na dlouhou dobu anebo trvale. Dlouhou dobou se na základě judikatury rozumí doba delší třiceti dnů.

V první kapitole kvalifikační práce jsem pracovala s tezí, že maringotka může být vozidlem anebo výrobkem plnicím funkci stavby. Aby mohla být maringotka vozidlem podle zákona o podmínkách provozu, musela by být zachována pojízdnost a schopnost přemísťovat se po pozemních komunikacích, přičemž by na základě jejího přemístění nesmělo dojít k poškození či až k destrukci předmětného objektu. Ze soudních rozhodnutí vyplynulo, že schopnost mobility daný objekt ztrácí, jestliže je na pozemku umístěn trvale a slouží k užívání osobami, zejména za účelem rekreace. O vozidlo se tak nejedná, je-li objekt nemobilní, například po odmontování kol.

Dále například pokud je vybavený plechovým pláštěm, střechou a komínem, v obložení jsou osazena okna a dveře, také v případě vybudování rozličných podpůrných objektů, jakými jsou schody, terasa, toaleta, solární panely na výrobu energie nebo v případě existence příjezdové cesty. Tyto stavební a jiné úpravy sledují jasný cíl, zvelebit daný objekt či zlepšit jeho funkčnost, a dokládají tak záměr ponechat daný objekt na dotčeném pozemku po dobu nikoli krátkou. Maringotku v těchto případech lze podřadit pod výrobek plnicí funkci stavby v souladu s § 2 odst. 3 StavZ, podle něhož se takovýto výrobek považuje za stavbu. Ověřila jsem si tak hypotézu stanovenou v úvodu diplomové práce.

V souladu se StavZ výrobky plnicí funkci stavby nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. Maringotka jakožto výrobek plnicí funkci stavby spadá pod stejný režim jako stavba, a podléhá tak posouzení s obecnými požadavky na výstavbu, posuzovanými hledisky je zejména souladnost s vydanou územně plánovací dokumentací, s cíli a úkoly územního plánování, ale i další kritéria.

Dospěla jsem k tomu, že je možné nalézt rozpor ve výskytu maringotek na území CHKO s ochranou tohoto území, když lze takovou činnost subsumovat pod skutkovou podstatu několika přestupků na úseku ochrany přírody a krajiny. AOPK ČR nemá ve svých kompetencích účinný prostředek, který by zamezil lokalizaci pojízdnych objektů do prostor chráněného území. Zabránit by mohla vjezdu na území CHKO, pakliže by tomuto byli správci přítomni. Za vjezd mimo místní komunikace mohou udělovat pokuty, které jsou ze strany vlastníků pojízdnych objektů mnohdy uhrazeny a problém se tím nevyřeší, v tomto směru tak právní úprava není zcela efektivní, jako jediný prostředek se nabízí řízení o odstranění stavby.

Jedná-li se o stavbu nepovolenou, stavební úřad v souladu s § 129 StavZ zahájí řízení o odstranění, které může vyústit v odstranění nežádoucího objektu, nebo v jeho dodatečné povolení. Pozornost tak byla věnována i řízení o odstranění maringotky, která je umístěna v dotčeném území bez příslušného povolení, prošetření dané věci se děje za použití institutu místního šetření, které shodně upravuje StavZ i ZOPK. Místní šetření je obligatorní v případě dodatečného povolení stavby, kde plní funkci důkazního prostředku.

Jestliže se vlastník pojízdny objekt rozhodne umístit do prostor CHKO, bude si to z jeho strany vyžadovat zajištění určitých stanovisek, aby umístěno proběhlo v mezích zákona, zejména souhlas k umístování a povolování staveb podle § 12 odst. 2 ZOPK či povolení výjimky ze zákazu vjezdu a setrvání vozidel mimo silnice a místní komunikace na území CHKO podle § 26 odstavce 1 písmene c) ZOPK.

V případě maringotek v oblasti Moravičanského jezera jsem učinila závěr, že zde došlo k umístění objektů v rozporu s územním plánem obce, když tento územní plán mezi nepřipustné způsoby využití uvádí stavby pro rekreaci. Výjimkou je maringotka na pozemku vedeném pro lesní hospodaření, sloužící jako zázemí pro tento druh hospodaření, plnící funkci včelína. Takovýto způsob využití je i dle Správy CHKO Litovelské Pomoraví jediný přípustný v oblasti, která nemá podle územního plánu charakter zastavitelného území.

Nemohla jsem se ztotožnit se závěry stavebního úřadu, podle něhož v případě maringotek šlo o vozidla, když bylo jasné patrné, že objekty plnily funkci stavby. Ačkoli neztratily schopnost převozu, na pozemku se vyskytovaly dlouhodobě, a v případě suché toalety se sice nejedná o stavbu ve smyslu StavZ, k čemuž došel i stavební úřad, ale tato je podpůrným objektem, zbudovaným pro účely maringotky.

Stejně tak situování maringotek mimo zastavěné území nebo zastavitelnou plochu v katastrálním území Chylice, na parcele v katastru nemovitostí vedené jako orná půda, rozporuje územnímu plánu obce, který výslovně vylučuje jakýkoli způsob rekreace v chatkách či v maringotkách. V ochranném pásmu II. stupně vodního zdroje, kde se dané

parcely nacházejí, platí zákaz umisťovat stavby i jiná zařízení jako maringotky, vjezd je umožněn jen na základě žádosti o jeho povolení. Stavební úřad by tak měl zahájit řízení o odstranění stavby nepovolené v souladu se StavZ.

Tak jako celá řada soudních řízení, i zde se jedná se o vleklý problém, co do časového hlediska. Poprvé mne zástupce CHKO Litovelské Pomoraví o problematice maringotek na území CHKO informoval na podzim roku 2015, a ačkoli jsem ve své práci dospěla k tomu, že maringotka může být za určitých okolností stavbou, a je tak možné nařídít její odstranění, stavební úřady ke dni vzniku této kvalifikační práce neučinily v této kauze obdobný závěr. Určitý posun nastal v tom, že i judikatura správních soudů pracuje s tezí, že maringotka může být způsobilá naplňovat znaky stavby, což může urychlit proces směřující k odstranění maringotky vybudované v rozporu se zákonem.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

DAMOHOŘSKÝ, Milan a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 678 s.

DOLEŽAL, Jiří a kol. *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami*. Praha: Linde, 2006. 703 s.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 1459 s.

LALÍK, Michal. *Legalizace staveb*. Praha: C. H. Beck, 2012. 288 s.

PRŮCHOVÁ, Ivana a kol. *Stavební zákon a ochrana životního prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 487 s.

Příspěvky ve sborníku

STAŠA, Josef. O tzv. černé stavbě. In VANDUCHOVÁ, Marie (ed), GŘIVNA, Tomáš (ed). *Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám*. Praha: ASPI, 2008, s. 312 - 323.

Komentáře

HEGENBART, Miroslav, SAKAŘ, Bedřich a kol. *Stavební zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2008. 490 s.

MACHAČKOVÁ, Jana (ed). *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 899 s.

MALÝ, Stanislav. *Stavební zákon. Komentář*. 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 896 s.

MIKO, Ladislav, BOROVIČKOVÁ, Hana a kol. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. 600 s.

ROZTOČIL, Aleš a kol. *Stavební zákon. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013. 816 s.

STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 576 s.

VEDRAL, Josef. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. 1448 s.

Odborné časopisy

HANÁK, Marek. Mobilní stavby pohledem stavebního zákona. *Právní rádce*, 2017, roč. 25, č. 7/8, s. 58 – 60.

Právní předpisy

Vyhláška ministerstva životního prostředí České republiky, č. 464/1990 Sb., o zřízení chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 75/2002 Sb., o bezpečnosti provozu elektrických technických zařízení používaných při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 127/2005 Sb., účinném ke dni 30. června 2006.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. února 1999, sp. zn. 30 Ca 158/98.

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. června 2001, sp. zn. 31 Ca 241/2000.

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. června 2001, sp. zn. 30 Ca 446/99.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 10 Ca 280/2008.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. června 2014, sp. zn. 4 A 13/2011.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. prosince 2011, sp. zn. 29 A 99/2010.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. října 2014, sp. zn. 29 A 80/2011.
Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31 A 4/2014.
Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 31A 3/2014.
Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 52/2014.
Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. září 2016, sp. zn. 29 A 53/2014.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. května 2005, sp. zn. 6 As 6/2004.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. listopadu 2007, sp. zn. 2 As 35/2007.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. července 2013, sp. zn. 7 As 58/2013.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. října 2015, sp. zn. 3 As 218/2014.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. dubna 2016, sp. zn. 1 As 48/2016.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. listopadu 2016, sp. zn. 4 As 198/2016.
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. prosince 2016, sp. zn. 1 As 49/2016.

Internetové zdroje

Důvodová zpráva k zákonu č. 350/2012 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony [online]. C. H. Beck, 21. prosince 2011 [cit. 14. ledna 2017].

Dostupné na < <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=oz5f6mrqgez6mzvqbpwi6q&tocid=oz5f6mrqgez6mzvqbpwi6q> >.

POTĚŠIL, Lukáš a kol. *Stavební zákon - online komentář* [online]. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014 [cit. 20. ledna 2017]. Dostupné na < <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpw62zr142a&tocid=nnptembrgrpw62zr142a> >.

Správa CHKO Litovelské Pomoraví [online]. AOPK ČR, 2017 [cit. 15. listopadu 2017]. Dostupné na < <http://litovelskepomoravi.ochranaprirody.cz/> >.

Sborník stanovisek veřejného ochránce práv. *Odstraňování staveb* [online]. Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, 2013 [cit. 15. ledna 2017]. Dostupné na < http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb.pdf >.

Moravičany – Návrh územního plánu. *Textová část odůvodnění ÚP* [online]. Obec Moravičany, prosinec 2016 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na < <http://www.obec-moravicany.cz/opatreni-obecne-povahy-1-2016-uzemni-plan/d-3445> >.

Moravičany - Územní plán. *Textová část řešení* [online]. Obec Moravičany, prosinec 2016 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na <

<http://www.obec-moravicany.cz/opatreni-obecne-povahy-1-2016-uzemni-plan/d-3445>

>.

HÁNYŠ, Rostislav. *Úřad odmítl dodatečně povolit maringotky, které v CHKO obcházejí zákon* [online]. iREGIONY, 12. ledna 2017 [cit. 17. ledna 2017].

Dostupné na <

http://regiony.impuls.cz/maringotky-postavene-nacerno-v-chko-litovelske-pomoravi-urad-je-odmitl-povolit-gdy-olomoucky-kraj.aspx?c=A170112_123612_imp-olomoucky_kov >.

Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR. *Mobilní dům* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, září 2013 [cit. 20. ledna 2017]. Dostupné na <

<http://www.mmr.cz/getmedia/92a2cd89-79bf-480b-b1c8-02cb27a36664/Mobilni-domy-web.pdf> >.

Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR. *Karavany – mobilní domy a jejich umístění do ubytovacích zařízení provozovaných v kategorii kemp* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, květen 2009 [cit. 20. listopadu 2017]. Dostupné na <

<http://www.mmr.cz/getmedia/5bd34558-9d98-4754-9df1-dbe9dccad345/C-j-224-2015-ze-dne-6-1-2015.pdf> >.

Region Mohelnicko. *Přírodní rezervace Moravičanské jezero (Moravičany)* [online]. © Město Mohelnice, 23. 10. 2011 [cit. 21. ledna 2017]. Dostupné na <

<http://www.regionmohelnicko.cz/o/prirodni-rezervace-moravicanske-jezero-moravicany> >.

iVysílání. *Maringotky musí pryč z CHKO* [online]. © Česká televize, 1996 – 2017 [cit. 1. února 2017]. Dostupné na <

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/216411000100413/obsah/464976-maringotky-musi-pryc-z-chko> >.

Koncepce ochrany přírody a krajiny pro území Olomouckého kraje. Analytická část. [online].

Olomoucký kraj [cit. 9. února 2017]. Dostupné na < <https://www.kr-olomoucky.cz/koncepce-ochrany-prirody-a-krajiny-pro-uzemi-olomouckeho-kraje-cl-364.html> >.

Územní plán Ostrožská Nová Ves. *II. Odůvodnění územního plánu* [online]. Uherské Hradiště [cit. 21. července 2017]. Dostupné na <

<http://www.mesto-uh.cz/uzemni-plan-ostrozska-nova-ves> >.

Územní studie. *Využití ploch uvolněných po těžbě štěrkopísku - Ostrožská jezera. Odůvodnění.* [online]. Zlínský kraj [cit. 21. července 2017]. Dostupné na < <https://www.kr->

zlinaky.cz/uzemni-studie-vyuziti-ploch-uvolnenych-po-tezbe-sterkopisku-ostrozka-jezera-cl-3497.html >.

Ostatní zdroje

AOPK ČR. Správa CHKO Litovelské Pomoraví. Záznam ze dne 31. 3. 2015, č. j. S/1068/LM/15-1068/LM/15. 2 s.

Městský úřad Mohelnice. Sdělení ze dne 26. 10. 2012, č. j. SURI-24349-12/Ticm. 3 s.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou maringotek umístovaných v chráněných krajinných oblastech. V první kapitole autorka nejprve definuje základní pojmy jako stavba a výrobek plnící funkci stavby, následuje právní posouzení termínu maringotka. Druhá kapitola se zabývá územním posouzením výrobku plnícího funkci stavby. Třetí kapitola objasňuje řízení o odstranění stavby, provedení místního šetření a podmínky dodatečného povolení stavby. Čtvrtá kapitola je věnována území CHKO, zejména činnostem, které jsou na tomto území povoleny, a které jsou zde zakázány. Poslední kapitola se zaměřuje na dvě kauzy o umístění maringotek v CHKO, přičemž v obou případech byl učiněn závěr, že maringotky byly umístěny mimo zastavitelné území v rozporu s územním plánem obce. Cílem práce bylo ucelené zpracování tématu a zodpovězení výzkumné otázky, zda se v případě maringotek jedná o vozidlo, nebo stavbu, a je tak možné nařídit jejich odstranění.

Abstract

The thesis deals with the issue of caravans placed in protected landscape areas. In the firsts chapter firstly author defines basic terms like construction and the product fulfilling the function of the building, follows legal assessment of the term caravan. The second chapter deals with territorial assessment of the product fulfilling the function of the building. The third chapter clarifies the removal procedure, performing a local investigation and the conditions of the additional building permit. The fourth chapter is dedicated to the protected lanscape area, pacticularly to activities which are autorized and prohibited in that territory. The last chapter focuses on two cases about caravans placed in the protected lanscape area, where in both cases the conclusion was made, that caravans were placed out of the building territory in contradiction with the municipal plan. The main aim of the thesis was to complete the topic and to answer the research question whether in the case of caravans it is a vehicle or construction and it is possible order removal of these buildings.

Klíčová slova

Maringotky, mobilní dům, stavba, černá stavba, stavební právo, stavební zákon, chráněné krajinné oblasti, chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví.

Key words

Caravans, mobilhouse, construction, black construction, construction law, the building act, protected landscape areas, the protected landscape area Litovelské Pomoraví.

Seznam příloh

Příloha č. 1 - 3 - Fotodokumentace objektů ze dne 17. 9. 2015 umístěných na pozemcích p. č. 1725 a 1898/2 v k. ú. Moravičany.¹⁵⁹

¹⁵⁹ Fotografie byly poskytnuty prostřednictvím elektronické korespondence s Mgr. Petrem Zifčákem ze Správy CHKO Litovelské Pomoraví.

Příloha č. 1

Příloha č. 2

Příloha č. 3

